

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141

Вересень

7

September

1972

Кераміка з музейної збірки США

Світл. Б. Геруляк

НАШЕ ЖИТТЯ

P. XXIX. ВЕРЕСЕНЬ Ч. 7.

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня
 Редагує Колегія — Лідія Бурачинська, д-р Наталя Ішук, Олена Лотоцька, Уляна Любович, Марія Одежинська, Ірина Пеленська, Марта Тарнавська, Наталя Чапленко, Ганна Чернінь.

Листування й передплату вислати на адресу:

4936 N. 13th St.
 Philadelphia, Pa. 19141
 Tel. DA 4-7304

Річна передплата в ЗСА і Канаді від січня 1970 ..... \$6.00
 Піврічна передплата \$3.00
 Річна передплата в Англії .. 2 ф. ст.
 Річна передплата в Австралії 4 а. д.
 Річна передплата у Франції .. 20 фр.
 Річна передплата в Німеччині 15 н. м.
 Річна передплата в Бельгії 200 б. фр.
 В інших країнах рівноварт. 5 ам. дол.
 Поодинокі число 60 центів

З М І С Т :

М. Тарнавська: Das Ewig Weibliche
 Перед XI Конгресом УЖКА
 У. Л.: Шукаємо скарбів
 Н. Чапленко: Весільне печиво (док.)
 Нові книжки: Хвалю ілюзію
 Листи до редакції
 М. Перехожа: Сімнадцята весна
 У. Любович: Захоплення і знання
 (інтерв'ю із О. Грабович)
 Л. Крупа: Стежками культури в Римі
 Поради з мови
 Догляд над дітьми
 Лукія Гриців: Час на садовину
 Н. Ч.: Куховарські назви
 Дрібнички для базару
 А. Різник: Our Heritage Center
 М. Тарнавська: Das Ewig Weibliche
 Марія Жижка: Школа на хуторі
 Вишневім
 К. Перелісна: **
 „ Подарунок
 Наталка Герець: Воляничка
 І. Дибко: Довгодзьобик (докінчення)
 Л. Бурачинська: Історія однієї приязні

На обгортці:

Кераміка з музейної збірки США

OUR LIFE

VOL. XXIX SEPTEMBER No. 7

Edited by Editorial Board
 Monthly publication except August,
 of the Ukrainian National Women's
 League of America, Inc.

4936 N. 13th St.
 Philadelphia, Pa. 19141
 Tel. DA 4-7304

Subscription in the United States
 of America \$6.00 per year, half year
 \$3.00. Subscription in Canada \$6.00
 per year, half year \$3.00. Subscrip-
 tion in England 2 pound sterling
 per year. Subscription in Australia
 4 Austr. dollars per year. Subscrip-
 tion in France 20 fr. per year.

Entered as second class matter July
 8, 1944, at the Post Office at Phila-
 delphia, Penna. under the Act of
 March 3, 1879.

Single Copy 60 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
 245 Wigman Rd.
 Bilborough Estate
 Nottingham, England

Ukrainian Booksellers
 49 Linden Gardens
 Notting Hill Gate
 London W. 2

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
 16a Prospect St.
 Glenroy, W9, Victoria
 Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovich
 c/o No. 7 887 93 de Paris
 26. rue de Torcy
 Paris 18-e
 France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
 Haus der Begegnung
 8 Muenchen 5
 Rumfordstr. 21

On the Front Page:

Ukrainian ceramic — UNWLA
 collection

Календарець США

30. вересня — Орг. Семинар — Окр.
 Рада США в Дітроїті
 1. жовтня — Зустріч із членством
 Округи — Окр. Рада США у Фі-
 ладельфії
 1. жовтня — Китайська лотерія —
 28 Відділ США в Ньюарку
 15 жовтня — „Жива газета“ — 82
 Відділ США на Бронксі, Н. Й.
 22. жовтня — Ювілей 30-ліття — 33
 Відділ США в Клівленді
 29 жовтня — Осінній ярмарок — 82
 Відділ США на Бронксі, Н. Й.
 12. листопада — Ювілей 40-ліття —
 28 Відділ США в Ньюарку
 3. грудня — Вечір пам'яті Богдана
 Лепкого — 82 Відділ США на
 Бронксі
 10. грудня — Різдвяна Зустріч —
 28 Відділ США в Ньюарку

РІЗДВЯНЕ ПРИВІТАННЯ

Оплата за Різдвяне привітання, що
 його будуть вислати Відділи США у
 грудневому і січневому числі Н. Ж.,
 вносить:

Пів сторінки \$30.00
 Чверть сторінки 20.00
 Одна восьма сторінки 15.00

Різдвяні привітання нашого член-
 ства можуть іти в тому ж розмірі,
 або в шпальтах друку. Оплата такого
 привітання вносить 3 дол. за 1 інч
 тексту через одну шпальту.

Текст привітання слід надсилати до
 31 жовтня 1972 р. (до грудневого чи-
 сла), а до 30 листопада 1972 р. до січ-
 невого числа 1973 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ „Н. Ж.“

ДЛЯ ШКОЛИ Й ДОМУ
 конечно потрібний
 СПІВАНИК-ПОСІБНИК
РІДНА ПІСНЯ
 70 пісень із нотами
 для дітей дошкільного віку
 в тому також співо-гри
 Ціна 3 дол.
 Замовляти в Централі США

ЗАМОВЛЯЙТЕ ЗШИТОК
ІЗ ПРИПИСАМИ

Наталії Костецької

ПЕЧИВО

Ціна з пересилкою 1.50 дол.

Марта Тарнавська

DAS EWIG WEIBLICHE

Я — земля.
сповнена ласк,
щедра своїм багатством.
Тепло мое — життедайне.
Черпай із нього,
мов воду цілющу,
мужність, силу, радість життя.

Я — земля.
Ти спраглий — я можу тебе напоїти.
Ти голодний — я накормлю.
Ти самотній — я зігрію теплом свого тіла.

Я — земля.
Тепло мое життедайне —
не власне,
позичене:
я вся — у полові сонця:
я — насичена сонцем,
я — ним щедра.

Я — земля.
Та без сонця я — мертвий камінь,
вигаслий місяць,
попіл прагнень,
що його не заплідниш більше
новим життям.

Я — земля.
Тепло мое — життедайне.
Я — щедра.

Не забирайте тільки в мене сонця.

1970

Із збірки „Хвалю ілюзію“, що недавно
появилася друком у вид-ві Об'єднання
Українських Письменників „Слово“

Перед XI Конгресом УККА

Разом з українською громадою в ЗСА готуємось до цього величавого з'їзду. Український Конгресовий Комітет Америки є не тільки центром нашої політичної дії, але й виразником усіх сфер нашого громадського життя. Тому наради Конгресу стають важливим етапом наших змагань. Вони дають підсумки проробленого, підкреслюють проблематику і стають дороговказом на майбутнє.

Цьогорічний Конгрес матиме тим більше значення, що він відмічує 30-ліття пройденого шляху. Це є неабиякий осяг установи, що постала в бурхливому часі 2-ої світової війни. Маємо велике вдовolenня в тому, що Союз Українок Америки був співосновником УККА. Це причинилося до скріплення установи і переборення відосередніх сил, які загрожують усякому об'єднанню. Отже це 30-ліття є спільним осягом нашого організованого життя.

XI Конгрес сходиться в переломову хвилину. Саме тепер розрядилася хвиля терору в Україні, що загрожує українській патріотичній думці, а плянова русифікація підрізує в корені буття українського народу. З тривогого спостерегаємо процеси, що проходять тепер в Україні. Хочемо вірити в силу українського материка. Але не сміємо бездіяльно приглядатись і сподіватись. Хоч наша постава не створить чуда, але може стати поважною допомогою у визвольній боротьбі.

І тут припаде для членства Союзу Українок Америки велике завдання. Його приклад може внести суттєві зміни в нашу громадську поставу. Пригадати б лиш цупку структуру СУА, пов'язаність його клітин, різnorodність його членства, доплив молодого елементу. Це все оберігає організацію від утоми й костеніння. Маємо на те численні докази в шуканні нових форм і вияву громадської праці. Цю свою громадську живучість повинен Союз Українок Америки внести в ряди нашого громадянства, що подекуди виказує прояви втоми й розпряження.

Найновіші дані вказують на те, що молодше покоління громадських діячів живо зацікавлене в перебудові нашої громадської централі. Це не торкається так ідеологічних основ його дії, як засобів і форм його праці. Цю критику і получені з нею вимоги треба повітати. Саме організоване жіноцтво має змогу ці заходи зрозуміти й оцінити. Жінки й матері ближче стоять до молодого покоління в кожній системі. Тому зуміють відчутти конструктивну нотку в тому намаганню й запобігти колотечі, що притаманна всякій боротьбі.

Отже готуйтесь до участі в XI Конгресі УККА! Відділи СУА завжди висилали своїх представниць на ці з'їзди, пам'ятаючи про свою роллю спів-основника і вагу цих рішень та постанов. Але в XI Конгресі їх участь особливо важлива й побажана. Стоймо на переломі!

3 Головної Управи СУА

Шукаємо скарбів

Видається неправдоподібною легендою оповідання про те, як то в Америці можна знайти речі, просто, на вулиці, або серед всякого сміття, приготованого до спалення в „інсеніроуторах“. Правда, розказують про такі випадки, що хтось кинув на сміття замість паперової торби приготованої до викинення, іншу з речами які наприклад мав занести до пральні. Розказують, як у багатших дільницях знаходять поміж викиненими речами невживану одягу, яку висилають чи дарують своїм близьким. Це все видається правдоподібним. Але ж зовсім неймовірним видається пригода, яку довелося пережити нашому бистроокому землякові. Мав він звичку приглядатися цьому що лежить на вулиці. Перед похоронним закладом серед купи призначеної на сміття всякої всячини він побачив щось, що спонукало його придивитися ближче. Розгорнувши подерті папери, штучні квіти, тощо, він витягнув . . . ікону. Не могло бути сумніву. Якийсь святець, клячав побожно здіймаючи до неба очі. Але ще більше від цього святого здивувало проходжого те, що він відчитав на звороті. Це була печатка Національного Музею у Львові, мабуть номер реєстраційного запису та підпис . . . Свенціцького. Не дивуйтеся, це справді того Свенціцького, який був найбільшим того часу знавцем церковного малярства. Той сам, що мав під наглядом ікони Національного Музею, що його удержував Митрополит Андрей Шептицький у Львові. Ця величезна збірка церковного малярства, кажуть, зложена тепер у Вірменській Катедрі у Львові. Чи досі вона там, не знає. Але у цьому випадку не про неї мова, а про смітницько, на яке із похоронного закладу хтось безтурботно викинув таку цінну річ-ікону із передвоєнного львівського музею. Той, хто її віднайшов віддав її у одну із наших церковних установ. Правда, хтось радив йому ікону продати, але він не схотів.

— Мені належить тільки „зна-

хідне“ — сказав. Але це вже поза рамками цієї статті.

Цікавить нас питання, як попала ікона у сміття похоронного закладу? Один із можливих здогадів це те, що хтось, хто віз цей скарб з собою до Америки, може, помер, рідня поклала ікону йому у труну, а похоронний заклад з якоїсь причини викинув її. Могло бути так, могло бути інакше. Але незаперечний факт, що хтось привіз її сюди, а хтось інший викинув її на сміття. І саме над цим треба би застановитися.

Коли в Нью Йорку на ліцитації появились ризи, як кажуть, із козацьких часів, ми були обурені. До Інституту Джуса йшли люди „товпою“ щоб пригланутися ближче тим святошам. А такі самі люди, наші земляки, байдужі на ті святощі, що, може, знаходяться у їхньому домі, або у близьких чи сусідів.

Ідучи на еміграцію, люди нераз залишили речі, які мали матеріальну вартість, а забирали, що було для них зв'язане чи то з родиною традицією, чи із сільським фольклором чи із особистими переживаннями. Інші нераз із самовідреченням збирали речі, книжки, листування, фотографії. Дорожили ними відмовляли собі цього чи того. А потім прийшла хвороба, наглий виїзд, навіть смерть і все те що було здобутком життя, або цінністю залишалося для наслідників, які або були несвідомі цієї цінності, або байдужі, може, навіть, неприхильні такому громадянству „барахла“ і при найближчій нагоді позбувалися цього в такий чи інший спосіб. А могли це бути речі унікальні особливо важні для нас, які тут на місці нового поселення можемо зберегти речі, що в рідному краю бувають свідомо нищені або ждуть, аж час їх знищить. Отже ми мусимо зберегти те, що, може, привезли сюди наші батьки чи діди, а, може, й ми самі. Очевидно треба розрізнити речі справді варті того щоб їх зберегти, від таких, які є тільки особистими „пам'ятками“. Але і між цими можуть знайтися речі, які, відповідно описані чи зібрані,

З ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО
відійшов у вічність внаслідок нещасливого автомобільного випадку дня 29 червня 1972 р.

бл. п. Владика Української
Католицької Церкви

ПРЕОСВЯЩЕННИЙ КИР
ІВАН СТАХ

Єпископ-Помічник Філядельфійської Епархії.

Архиерейський похорон Покійного Владика відбувся дня 4 липня 1972 р. з катедри Непор. Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії. З глибоким жалем провело його членство СУА в останню дорогу.

Головна Управа Союзу
Українок Америки

можуть стати матеріалом для тих, хто по нас прийде і буде досліджувати наш побут чи нашу культуру.

Згадаємо про кілька таких цінних речей. Почнемо від знімків. Подивімся, пошукаймо поміж старими знімками. Вони можуть розказати цілу історію, але вимагають одного: опису і підпису. І якщо це наші батьки занедали, постраймося доповнити, поки ще живуть ті, хто пам'ятає, де, коли знімка взята та хто чи що на ній бачимо. Пам'ятаймо теж тепер підписувати знімки. Нам тепер видається, що ми на все життя запам'ятаємо собі цю хвилину коли роблена знімка а нераз уже по кількох роках не можемо собі пригадати, хто стоїть побіч нас та де це місце і яка нагода.

Напевно у кожній сім'ї найдеться щось із народнього мистецтва, якісь рушники, тканини чи інші предмети. Якщо ми цих предметів не опишемо, не доручимо опіку над ними особам, які візьмуть на себе піклування над цими пам'ятками, то ці предмети німі та анонімові будуть тільки завадою для тих, хто прийде по нас. Завадою, яку треба викинути, щоб не заваждали у модерному домі, не збирали порохів та не були поживою для молів.

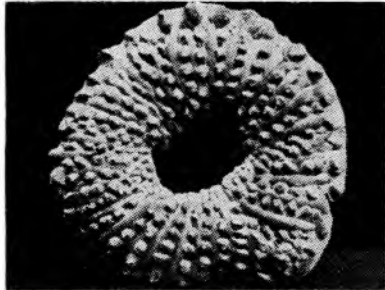
І так постає перед нами актуальною справа нашого музейництва. Збірки є у різних людей, але є й

Весільне печиво

(Закінчення)

Розподіл короваю

Розподіл короваю — це кульмінаційний пункт весільного обряду. Якщо в обох родинах пікся коровай, то у молододі розділяють коровай молодого, з яким він, разом із почотом, приїжджає по мо-

Весільне печиво „дывень“
Ukrainian wedding cake „dyven“

лоду. Діється це перед вечерею у молододі. В поході до молодого коровай молододі їде на скрині з посогом або несуть його бояри на чолі походу.

Місяцю рогоженьку,
Світи нам доріженьку,
Щоби ми не зблудили,
Коровай не згубили.

музеї, які, треба надіятися, почнуть змагати до взаємного порозуміння і які будуть збирати такі речі.

Є ще речі не так музейного, як архівного характеру. Як листи, нераз від відомих людей або про важливі події. Листи, які говорять про побут та події даних часів. Є книжки, нераз цілі бібліотеки, що їх безтурботно нашадки роздають чи продають мов макулатуру, або поодинокими примірниками, коли колекція має додаткову вартість саме як колекція.

Можна вичисляти багато. Але тут ішлося про те, щоб поставити перед очі цю ікону, яку найшла спостережлива та дбайлива людина на смітнику. Може ця потрясаюча подія й нас спонукає до більшої уваги до тих скарбів, які ще зберігаються у наших шафах, полицях, куфрах та пивницях.

Його ділять пізно увечері, або на другий день рано „по чіпці“. Якщо на весіллі тільки один коровай (молодої), його розділяють по приїзді молодого перед вечерею. Частину покроєних скибок короваю передають родині молодого. В деяких місцевостях ділять половину короваю, а з другою їдуть до молодого пізніше або на другий день на „перепій“, і тоді його роздають родові молодого. Якщо обидві родини є разом на весільному прийнятті (при скороченім церемоніялі), то коровай розділяють усім по покритті голови молододі. Цей обряд поєднаний з дуже цікавим церемоніялом, що його коротко опишемо. В українському весіллі коровай крає дружка (старший боярин). Попросивши тричі благословення у старости переступити поріг, він ставить коровай на стіл.

Ой, внесено коровай
З нової комороньки,
З нової комороньки
До ясної світлоньки.

Поставлено коровай
На тім тисовім столі,
На столі тисовому,
На обрусі шовковому.

Дружка мусить обмити руки, як каже пісня:

Дружбонці води дати
Рученьки пообмивати,
Рушником пообтирати,
Щоб були біленькі —
коровай краяти.

Мати дає воду і рушник. Коровай треба наперед „розібрати“, а це роблять свати:

Розбирайся, короваю,
Із зеленого маю,
Із руги, із барвінку
На тисову тарілку.

Дружка вирізує верхню середину короваю і, поділивши надвоє, дає молодим.

Часами починають від батьків, а тоді всім присутнім, викликавши

їх на імена за віком, кладуть на тарілку скибочки короваю, яку заносить кожному молодший дружок. А дружки співають:

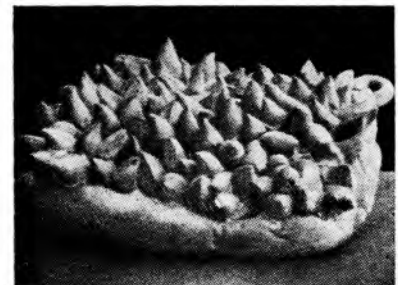
Дружко коровай крає,
Золотий ножик має,
Золоту тарілочку
Дарує родиночку.

Рештки короваю одержують „запоріжці“ — ті, що за порогом приглядаються цій церемонії, а не належать до роду молодих, звичайно молодь і діти. Частіше їх обдаровують дрібним печивом, як коровайчики, шишки, гуски, калачики і т. ін., що їх у великій кількості напікають. „Підшову“ дають музикам.

Короваю не їдять. Кожний покуштує, а решту забирають додому для рідні або переховують, вірячи в його незвичайні властивості.

Символіка і значення короваю

Коровай і весь церемоніял, з ним пов'язаний, мав символічне значення. З бігом віків його первісне значення затрачувалося. На підставі студій цілого весільного циклу дослідники прийшли до таких висновків:

Весільне печиво „борона“ (Херсонщина). Фото кінця 19 стол. З архіву Ф. Вовка. Із видання Академії Наук УРСР „Весілля“, Київ, 1970.

Ukrainian wedding cake „borona“

Коровай символізував ж е р т в у богам і був залишком релігійного культу, зв'язаного з культом сонця (Хв. Вовк).

Коровай — це залишок родових суспільних відносин. („Сходи-ся роде, коровай ся крає“).

Коровай — символ молодого (О. Потебня). Якщо закуштує коровай напередодні весілля, чоловік не буде її любити.

Коровай — символ молоді („На чужий коровай, очей не зривай“).

Коровай — символ добробуту і щастя („Ой, раю мій, раю, пшеничний короваю“:).

Коровай був символом шлюбної спілки і скріпленням шлюбної присяги. Тож і мав юридичне значення.

Походження слова „коровай“

Походження слова „коровай“ неусталене. Хв. Вовк і М. Сумцов виводять його від санскритського слова „кравія“ — м'ясо або від слов'янського „кров“, і „каров“, „крава“, „корова“. З їх поглядом не погодилися Ящуржинський і Ястребов, які виводили коровай від санскритського слова „кр“, — що означає „робити“; „чинити“. Також не погоджується з тим Г. Бігеляйзен. Сучасні дослідники виводять коровай від слів: „кряти“, „корогва“ і „корона“. З цими останніми не погодився Є. Онацький але своєї думки не подав.

Інше весільне печиво

К а л а ч. На Покутті й Гуцульщині калач — учасник всіх весільних церемоній, що вимагають особливого обговорення. Їх описав В. Шухевич у праці „Гуцульське весілля“. В східних частинах України калачі несуть молоді на „покалачині“, до батьків молоді через тиждень по шлюбі.

Д и в е н ь — запечені, обвинені прісним тістом галузки. Його прибирають різними прикрасами. Стоїть на столі поруч короваю ціле весілля. Дивень, дивун в інших місцевостях — це округле печиво з діркою в середині. Через дірку дивиться молода чи молодий при означених весільних церемоніях.

П е р е п і е ц ь — висока бабка з добірного тіста, а в ній встроєні пташки на прутиках. Печуть у домі молоді, ділять дружко у молодого.

Л е ж е н ь — поздовжне печиво, що його приносять молодій на снідання до комори („зводина“).

С т у л е н ь — два пиріжки зіплені докупі і перев'язані червоною ниткою. З цим печивом просять батьків молоді до дому молодого. На Гуцульщині це миска з варениками („пирожини“).

НОВІ ВИДАННЯ

Марта Тарнавська. ХВАЛЮ ІЛЮЗІЮ. „Слово“. Нью Йорк. 1972. 48 ст.

Марта Тарнавська вже відома читацькій громаді своїми поезіями, які були друквані вже довгий час у різних журналах, газетах, літературних збірниках. Та щойно тепер вона вирішила видати свою окрему збірку. Цей сам факт відразу кидає позитивне „підозріння“ щодо якості. І справді, після зазнайомлення зі збіркою ми бачимо — які суворі вимоги ставить до себе поетка, з якою прецизністю вона добірала свої вірші. І включила вона всього 30 їх! Майже кожен із них з педантично викінченою формою, кожен із них із інтригуючою думкою! Написані вони між 1946-70 роками.

Спочатку вдаряє читача філософський спокій клясицизму поруч із романтичним зосередженням на особистих переживаннях

Б о р о н а — печуть тільки у молодого.

В е р ч, в е р ч и к — дрібне весільне печиво з шишкою посередині. Його приносять старости молодого, щоб упустили у двір молоді.

Ш и ш к и, к о р о в а й ч и к и, г а й с и к и — дрібне печиво, що служить для прикрас короваю і для подарунків.

В різних місцевостях України у весільних звичаях, пов'язаних з весільним печивом, є свої відмінності. З приступної мені літератури я вибрала найновіше.

Література:

Л. Білецький: „Історія української літератури“, т. I. Автсбург, 1947 р.

„Весілля“, два томи. Київ, 1970 р.

Хв. Вовк: „Студії з української етнології та антропології“. Прага, 1927.

О. Кімпінська-Тацун: „Весільні обряди і звичаї в Сокальщині“. Вінніпег, 1965 р.

Є. Онацький: „Символіка коровай в українському весіллі“. Торонто, „Нові Дні“, 1955, ч. 63.

Є. Онацький: „Культь хліба й українські звичаї, з ним зв'язані“. Чикаго, „Овід“, 1969 р., ч. 4.

М. Ономир: „Українське весілля“. Нью Йорк, 1971 р.

В. Шухевич: „Гуцульське весілля“.

авторки. Перечитуючи всі поезії ми бачимо, що це її цікаве пов'язання саме і є типовою прикметою авторки в цілій збірці. У більшості своїх віршів Марта Тарнавська старається проаналізувати та скласифікувати реальність, любов, життя, смерть, красу... І чи це вона як „замріяне дівчатко“, чи авторка недавно — вона сприймає світ, реальність (і свою мандрівку в ній) — мов мрію, мов ілюзію.

„Вся мудрість життєва — маленький досвід: реальне тільки те, що пережите“.

Та рівночасно ця реальність, це минуле, стає для неї мітом. І ми бачимо, що вона немов піддається долі в космічній фаталізмі:

„шукаю правди — а бажаю міту, у розум вірю — а рішаю серцем, хвалю ілюзію, що помагає жити...“

За цією ілюзією стоять різні символи. І не раз ця ілюзія допомагає пережити, а не раз стає жертвою реальності (напр. у прецікавим під формалістичним та філософським аспектом вірші „Слово о полку ілюзій“). І не дивно, що суб'єктивні та об'єктивні спостереження авторки зливаються у споєння мрій, бажань і туги з суворістю реальністю.

Ціла збірка — це справжня насолода для читача, який доцінює поезію. Вітаємо авторку!

Лариса М. Л. Онишкевич

ПОЖЕРТВИ НА СКВУ

Секретаріят Світового Конгресу Вільних Українців діє тепер в Європі. Праця цієї найвищої установи, що репрезентує нашу громадсько-політичну думку, у великій мірі залежить від пожертв своїх складових організацій. До них належить також Союз Українок Америки, як член Українського Конгресового Комітету Америки.

В останньому півріччі тільки чотири Відділи виповнили цей свій обов'язок. Пожертви на СКВУ в платили — 21 Відділ у Брукліні (10 дол.), 28 Відділ у Ньюарку (20 дол.), 43 Відділ у Філадельфії (20 дол.) і 91 Відділ у Бетлегемі (25 дол.). Разом вплачено 75 дол. на ту ціль. Це ще далеко не досягає зобов'язання, що ми взяли на себе супроти цієї центральної установи.

Сімнадцята весна

Оповідання

Вистачило було, щоб березневе сонце відслонило з-під снігу перші чорні латки землі, як ми залишили свій бункер на хуторі і подалися у ліс. А славний він тут, у Костспільському районі, між селами Медведівка, Совпа Велика і Мала. Він — вірна охорона всім довколишнім повстанцям, їх літня „резиденція“. По задушливих зимових місяцях у бункрі ми насолоджувались на повні легені вогким холодним повітрям лісу.

Досвітком вийшли до нас на стрічу зв'язкові з Межиріцького райснуг. З ними була Домка. Тільки глянути — й можна було впізнати, що вона новичка в підпіллі. Молоденька, вродлива, зі свіжими від раннього приморозку рум'янцями, подобала на поліську мавку на узліссі в досвітньому тумані. Вона ще здалеку вся усміхалась, а життерадість так і проміювала з неї.

Привітались із прибулими як давні знайомі, дарма, що більшість із нас вперше стрінулися у житті, розпитували про новини, про пережиту зиму.

Перша весняна стріча... весняна пошта... Рік-річно це найприємніші хвилини. Радієш живими і болієш сумою утрат впродовж важких зимових місяців.

Ми заднювали всі разом. Мені хотілося знати, як почувається Домка в нових обставинах. У ці роки може нескоро доведеться їй стрінутись із другою підпільницею, може я перша, що стрічаю її на новому шляху, то ж хотілось теплом і щирим словом замаркувати наше знайомство.

Після відпочинку я знайшла нагоду поговорити з Домкою насамоті. Ми ще добре не розговорились, як вона вивернула свій наплечник, вибрала з купи краший одяг і запропонувала його мені: „Я в своїх сторонах, знаю людей, мені легше буде пристаратись свіжий, чим вам, — візьміть“. Вдячна за її золоте серце, я однак не прийняла; в постійних маршах навіть зайва голка стає тягарем.

Розповіла, що в минулому році закінчила всьому класу середньої школи. До них часто заходили повстанці, пски не підглянув „сексот“. МГБ арештувало Домку і зобов'язало до співпраці. Звільнюючи, погресли їй, що заарештують друге, якщо не буде до-

Дмитро Крвавич: Дівчина, штучний камінь, 1961
Dmytro Krwawych: Girl, 1961

нести на підпільників. Вона призналася про це повстанцям і прссила взяти її в підпілля. Батьки погодилися з її рішенням: „Дві смерти не буде, а в тюрмі також не життя“ — сказав батько.

Це було минулої осені, 1948 року. Повстанці викопали їй бункер на хуторі, запасали харчами, принесли письмову машинку, матеріяли до переписування і залишили зимувати її саму.

...Я слухала Домку і згадалась моя перша зима в бункрі у лісі. За мною було вже кілька років підпілля та й зимувала я в крузі людей, з якими в'язало мене неодне пережиття. Все ж, по перших двох тижнях динамітом була б розсадила цей бункер: „Знаєш, яка моя найбільша мрія?“ спитала раз свого друга. „Скажи!“ „Побачити соняшне світло. Уяви собі, вже два тижні я не бачила дня!“ Він з болем глянув на мене: „А я не бачив два місяці“. Мені стало сором-

но за себе. Забула, що прийшла туди посеред зими, а вони від осені там жили, працювали і тільки ніччю виходили наверха.

Правда, криївка Домки була на хуторі. Господарі щодня відчиняли, подавали теплу їжу. Молода господиня заприятелювала з нею, часто відвідувала її у бункрі. Домка навчила її писати на письмовій машинці і ця не раз помагала Домці в переписуванні або диктуванні. Також повстанці, що зимували на хуторах, навідувались до неї зимою кілька разів.

Тепер розказувала мені про цю зиму як про веселу шкільну пригоду. Так наче б я не догадувалась про пережиті тривожні години під час облав, про гнітучі дні самотности, тугу за ріднею, подругами, шкільним життям. (Скільки ж то хлопців мусіло влюбляться в оцю проворну красуню). А потім, змахуючи з чола неслужняні кучері, подитячому довірливо шептала: „Я мрію про бої, де під градом куль рятуватиму раненого повстанця... Або про смерть у бункрі лісовому. Уявіть собі: розкривають емведисти криївку, сипляться всередину скорострільні серії, а я, ранена, дострілююсь власним пістолем...“

В неї очі іскрилися і вся її істота була явним запереченням її мрій. Мені здавалось, що це не Домка говорить, а юність моя прийшла до мене в гості.

— Ти про славу мрієш — не про смерть. А коли вже заглянеш їй у вічі і матимеш щастя залишитись живою, тоді ще палкіше полюбиш життя.

Вона здивовано глянула на мене, і мені жаль її стало. Жаль на долю, що привела її до нас у добу, коли у смерті вона змушена була шукати романтики.

Нижними пролісками надходила у ліс весна. Домчина сімнадцята весна...

НАШІ ПОБАЖАННЯ

З нагоди такого радісного дня, як вшанування 85-ліття нашої найдорожчої і предоброї матері, бабусі й прабабуні Ірини Карп'як-Ліськевич складаю 10 дол. на пресовий фонд цінного журналу Наше Життя.

Галюся Карп'як-Ліско

Мгр. О. Грабович при праці над музейною збіркою СУА
Світл. Б. Геруляк

Mrs. Oksana Hrabdowych amidst Ukrainian folk art — UNWLA collection

Пані Оксана Грабович, з якою хочемо сьогодні познайомити читачів, та її чоловік Юрій Грабович — це одні із групи науковців, зв'язаних чи то своїми студіями, досліджуваннями чи іншою працею з Гарвардським Університетом.

Зустріч із п. Оксаною Грабович не випадкова. Це ж бо саме її запросила мистецька референтура СУА до праці над етнографічною збіркою Союзу Українок, яка знаходиться в Українському Інституті Америки. Ця збірка увійшла у список музеїв міста Нью Йорку. Це говорить про її музейну вартість, але теж зобов'язує, щоб була вона опрацьована, упорядкована та переховувана згідно із вимогами сучасного музейництва. Саме для цієї мети запрошено магістер Оксану Грабович, з якою сьогодні хочемо познайомитися.

Цю молоду, невеликого росту, зграбну ясноволосу паню характеризує молодечий запал, а навіть ентузіазм, особливо коли розмова торкається тематики, якою вона цікавиться, — а такою є саме народне мистецтво — етнографія. В розмові швидко можна ствердити, що в неї не самий тільки ентузіазм чи молодече захоплення, але солідна підбудова фахового знання. Хочеться знати про неї більше, хоч би те, що

Наше інтерв'ю

Захоплення і знання

спонукало її вибрати цю ділянку науки і праці.

Пані Оксана відповідає на питання та розказує, що народилася в Польщі у місті Живец, а до школи ходила у Бохнії біля Кракова. Почалася від творчого мистецтва — сюрреалістичних малюнків. Малювати, зрештою, не покинула й досі, бо малює олійні мініатюри. Але не вірила, щоб у цій ділянці могла дійти до вершин, стати поруч малярських слав. І тоді перенесла своє зацікавлення на етнографію. Студювала на Ягайлонському Університеті в Кракові на Історично-Філософському Відділі слов'янську етнографію, а згодом, рівночасно, соціологію. У своїх студіях, як каже пані Оксана, пішла вона від мистецтва до людини. Студії закінчила науковим ступенем магістра.

Студії це не були тільки самі лекції. В часі шкільного року працювала в етнографічному інституті проф. Райнфуса та перекладала досліді в терені. Такою її магістерської дисертації була Монографія про село Фльоринку, пов. Но-

вий Санч. У селі Фльоринка народилася мати п. Оксани. Мешканців цього села переселено на західні окраїни Польщі, які до війни належали до Німеччини. На цій понімецькій землі у селі Ліпіни Оджанске, повіт Нова Сіль біля Зеленої Гори, осіли колишні мешканці Фльоринки. Досліді треба було вести і в давнішій Фльоринці, і в місці нового поселення. Мешканці прийняли її як свою, саме тому що її мати родилася у Фльоринці. Монографія не є стилістично етнографічна, бо обіймає заодно теж проблему асиміляції чи адаптації, змін в обрядах, які спричинило переселення і т.п.

Ця праця не єдина, яку дослідила та написала п. Оксана. Досліджувала вона консервацію дерева та малюнків на склі на території цілих Карпат (має вийти друком у 1973 році). Інша праця про пастуше життя — теж виходить поза рами однієї ділянки, бо затронує теж економічні проблеми. Досліді провадила на території Спіш — у Польщі. Дальша праця про обрядову пластику в Карпа-

Кераміка з музейної збірки СУА приготована до опису
Світл. Б. Геруляк

Ukrainian ceramic — collection from Museum of UNWLA — 2 E. 79th St., New York City

тах, тобто про вироби пов'язані із обрядами, як колачі, писанки, весільні одяги і т.п. Є ще праця про весільні обряди на Лемківщині.

Уже в Америці пише рецензію на двотомову працю п.н. „Весілля“, яку видав у 1970 році Інститут Мистецтвознавства, Фольклору і Етнографії ім. Рильського в Києві. Була вона поміщена у Гарвардських Рецензіях — Осінь — 1971 — В. 2, ч. 1. Рік тому скінчила працю про грецьких пастухів, яку має видати Польська Академія Наук у „Етнографічних зшитках“.

До ЗСА приїхала для студій над проблемами еміграції. Тут вийшла заміж за літературознавця Юрія Григорія Грабовича, і обоє живуть в околиці Гарварду та обоє зв'язані із цим осередком науки своїми науковими зацікавленнями.

Якщо йдеться про підготовку до праці над етнографічною збіркою СУА, то треба ще раз вернутися до студій на Ягайлонському Університеті, де крім лекцій, дослідів в терені та праці в Інституті проф. Райнфуса про що була вже мова, кожний рік кінчався практикою у музеї.

Цікаво, як оцінює п. Оксана збірку, яку їй доручено, та який плян праці передбачує.

Оцінити збірку можна буде згодом, коли буде закінчений перегляд експонатів та коли ствердить стан, у якому ці предмети знаходяться. Перша чинність, яку вже започатковано, це перегляд предметів та їх поділ на такі, яких час, місце постання та ужиткове призначення подані, і на такі, які треба ідентифікувати. Це можна зробити на підставі фарб, яких ужито для крашення, матеріалу, з якого зроблені, в'язки тканини, декоративних мотивів тощо. Треба теж ствердити, хто ці предмети віддав до музею. Ці дані дають можливість вписати їх до каталогів, яких систему прийняли американські музеї. Є їх кілька а саме:

1. Каталог набутків — тобто евіденція, у хронологічному порядку, предметів, які музей одержує.

2. Каталоги об'єктів із описом і класифікацією походження, місця

П-ні Оксана Грабович переглядає тканини з музейної збірки СУА

Світл. Б. Геруляк

Mrs. Oksana Hrabowych (M.A.) classifying various articles of woven folk clothing from Ukraine — UNWLA collection

постання, ужиткового призначення ітп.

3. Каталог жертводавців пов'язаних із музеєм.

Дальшим етапом буде консервація, чищення, направа експонатів. Тут можна користати з помічі нефахівців, які згідно з вказівками, будуть чистити, направляти ітп. До цієї праці вже зголосилися пані-членки Союзу Українок.

На кінець можна повторити сказане на початку, змінивши тільки чергу стверджень: пані Оксана приносить із собою, крім фахової теоретичної та практичної підготовки, ще молодець захоплення. Тож усі, хто віддав речі для цієї етнографічної збірки, можуть радіти, бо ці предмети знаходяться у добрих, молодих та фахових руках.

Ще питання про приміщення цієї музейної збірки. Не треба повторяти, що будинок Українського Інституту Америки для такої цілі ідеальний. Вистачить глянути на адресу: ріг 5-ої Евеню, майже проти Метрополітального Музею, у сусідстві численних вистав, дипломатичних представництв. Нема кращого. А і сам будинок-пам'ятник архітектури, колись власність відомого американського архітектора. Дар Володимира Джуса, якого прізвище знайдете в американському "Who Is Who," і я-

кий добре знав, що і для чого він купує. Правда, будинок вимагає ремонту й інсталяції конечних уряджень для вдержання відповідної температури, вологости ітп. Теперішні керівники цієї фундації вже приступили до ремонту. Треба надіятися, що цей ремонт дасть усі умовини потрібні для цього, щоб переховувати вартісні предмети не тільки цієї збірки СУА, але й інших предметів, які у цьому будинку переховуються і які нашу культуру зовні показують та репрезентують.

У. Любич

ЖУРНАЛ ДЛЯ БАБУСИ

Знов подаємо до відома, що кілька Відділів і окремих осіб відновили передплати для бабусі. Завдяки їм одержують журнал старші самітні жінки в Європі. В останньому часі уфундували передплати Н. Ж. — 64 Відділ СУА з Нью Йорку (від 1967 р.) і 105 Відділ СУА із Стейтен Айленду уперше. Від 1964 р. фондує передплату п-ні М. Дзюблик із Лейквуду, від 1966 року п-ні Неля Кліш, від 1970 р. пп. Ярослава Кобрин із Честеру й Ірина Парфанович із Бофало.

Щире Спасибі!

Імпреза, проведена силами двох Відділів — це тісний лучник між ними.

Стежками культури в Римі

Прилетіли в римські мури
Пластові Стежки Культури.
Всі цікаві із натури,
Встають рано, як ті кури.
Ледве час є на фризурі,
Якщо тече вода з рури.
І готові йти на тури
Та на інші авантюри.
Оглядають хмари, мури,
Імператорські фігури —
І крамниці і ЕУР-и.
А від УКУ професури
Беруть курс літератури,
Слова Божої натури,
Права і архітектури.
І музичної культури.
А як ніч зійде на мури
То кінчатся їх туртури,
Повертають до клязури,
Поспівають без бандури,
Порозчісують фризурі
І на банти йдуть як жури.
То ж кінчу ці „каламбури“:
Хай живуть „Стежки Культури“!

**

Цей віршик в короткий та гумористичний спосіб передає зміст діяльності „Стежок Культури“ в часі від 24-го червня до 15-го липня у Римі. А говорячи поважніше, сталося це он як: Від років пластове плем'я „Перші Стежі“ переводять новий тип пластових таборів для старших юначок та старших пластунок, з метою поглибити знання рідної культури, з відношенням до західної культури. Шляхи у шуканні культури безмежні, а цього року завели у Рим із потрійною ціллю: участь у літніх курсах Українського Католицького Університету, допомога в українському музеї та бібліотеці в Римі і пізнання цього осередку античного світу. Всі ж бо дороги ведуть до Риму!

„**МАДОННА**“ — так звуть гостиницю при церкві св. Сергія і Ваха при площі Мадонна ді Монті. Життя „Мадонни“ драстично змінилося від пам'ятного дня наїзду 22-ох гомінких, рухливих пластунок. Для ритму життя у тихих монастирських мурах це майже як . . . наїзд татар!

„Мадонна“ положена в найстарішій частині Риму. Вузькі вулич-

„А тепер туди...“
Блаженніший Верховний Архієпископ
Кир Йосиф Сліпий — опроваджує

„And now let us see . . .“
His Eminence Cardinal Jozef Slipuj
guiding the young tourists group of
Ukrainian Scouts Plastuny “Cultural
Paths” Stezky Culture — excursion
from the U.S.A.

ки, серед поживклих будинків, перетинають малу площу з фонтанною (кожна римська „ліяцца“ має фонтан), яка є центром рухливого і гамірного життя італійців цієї околиці. Тут хлюпаються діти, тут миять авта, тут і наші пластунки, в разі потреби, полскали свої косо.

Положення „Мадонни“ чудово-стратегічне. Від неї, як рукою подай, сюди — Колізей, туди — Форум Романум, там-туди — Санта Марія Маджоре. Всюди зайдеш пішкєм. То ж по тижневі ходження ми почуваємося як справжні жителі Риму, ніхто не заблудить. І розговоритися можна на кожену тему, з політикою включно. Коли нас мішають з „Руссо“, то остаточним переконливим аргументом це:

— „Сеніоре! Руссо — комуністо, Україні-крістіяні!“

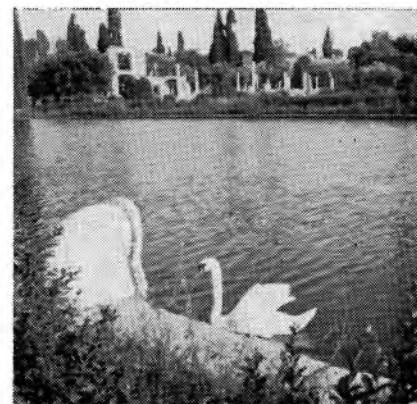
— „А-а . . . сі, сі“, — і ми вже приятелі.

А вечорі на даху „Мадонни“ це

щось особливе. Перед очима море дахів з олеандрами (чарівнішим був би і Нью Йорк з городами на дахах) — і верхи церков — з однієї сторони освітлений Колізей, з другої Емануель. А птиці — їх безліч, — радіючи холодком, счиняють таке щебетання, що стають поважною конкуренцією для і аших прелегентів вечірних семінарів. Тут же із западаючою ніччю, мабуть вперше, пролунали пластові „Сіріли у сумерку“ та „Ніч вже йде“.

„**А ВІД УКУ ПРОФЕСУРИ**“ . . . талійський автотобус несе нас на другий кінець Риму. Із-за дерев виринає золотобанна Софія . . . у квітах магнолій, кушів рож та польових маків. На кожному кроці видно клопітливу і тверду руку Тєго, що наче чудом здвигнув тут новий центр української духовности під покровом Божої Премудрости Софії. Напроти модерного будинку Університету — пам'ятник Шевченка. Перша реакція не без легкого посміх — адже, чи хто видав нашого Шевченка в римській тозі? Та згодом приходить оправдання. А чому ж би не в тозі, наче римський аристократ? Автором скульптури італійський мистець, якому баранкова шанка чужа, а тога символом достойности — аристократизму духа. І цьому, — нашому, Шевченкові на прощання кладемо у стіп лавровий вінець.

Тут, кожного дня, всесечніші отці та визначні професори поглиблюють знання української культури, науки та віри — 40-ка слухачів.

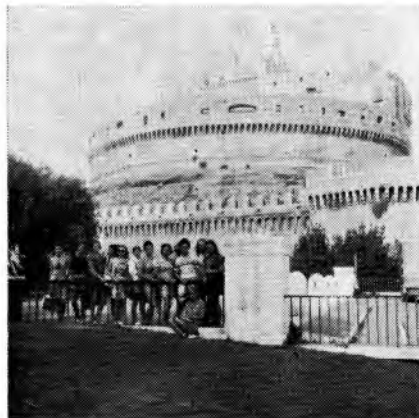
Руїни „Villa Hadriana“
Hadrians Villa — ruins

**„ОГЛЯДАЮТЬ
ХРАМИ, МУРИ,
ІМПЕРАТОРСЬКІ
ФІГУРИ . . .“**

Не три, а тридцять тижнів не вистачило б, щоб пізнати величезну історичну спадщину до-християнського та християнського Риму. Приходиться задовільнитися тільки головними пам'ятниками історії, архітектури та мистецтва. Стараємося вловити шепіт мурів, який з кожним днем стає голосніший та більш зрозумілий. У цьому велика поміч досвідчених провідників: мгр. Дарії Маркус, проф. архіт. Радослава Жука і о. проф. Барана.

Глибким знанням історії та нерперсичним розповідним талантом, п-ні Дарія оживлює руїни . . . Форум Рсманум, святиня Вестальок. Стає тихо, як, мабуть, тоді коли вулицями Риму вели на жорстоку смерть-похоронення живцем — Вестальку, що зломилла присягу невинності. (Думаєте — жорстоко . . . але вміли додержувати принципів . . . а сьогодні, щоб тільки обійти закон).

Архітектура Риму — клясична, ренесансова, барокова. Об'єктів безліч. То ж тури з проф. Жуком відбуваються бігом. Із задергими головами глядимо на копули, стелі базилік, динамічнт борокове будівництво палат, тощо. Р'ятують, щоб не мліти, хіба фонтанни які знечев'я виринають на перехрестях вузьких вуличок. О тоді можна якщо не бачить поліціант, занурити змучені ноги у воді і при тому налюбуватись скульп-

„Стежки Культури“ під замком св. Ангела

Excursion of the Ukrainian Plast group „Cultural Path“ in front of the St. Angel Castle

турами фонтан Ляндіні, Сальві та знаменитого Берніні. (Це справді чудовий вигахід, якби перенести такі фснтанни до більших українських скупчень, люди помочили б ноги, тоді злагіднили б всі громадсько-політичні проблеми).

У виправах із проф. Бараном пізнаємо собор св. Петра. Враження сильні, як велитенська та багата ця найбільша у світі святиня. Відвідуємо м. зей Боргезе, один із кращих у Римі. Ще Сикстинська каплиця, Капітоль і папська твердиня св. Ангела. Аж лячно глянути вниз із тераси, звідки, як кажуть, стрибнула Тоска за своїм Маріо. Ще катакомби де перші хривтіяни самі

Вид на Фльоренцію з гори Міхеланджела

A scenic picturesque view of Florence from Michelangelo hill (from left: scout-chief Dr. Jurij Starosolskyj, scout senior Natalka Sonewycka, scouts: Laryssa Zielyk, Doria Turchyn and Prof. Dr. Ihor Sonewytskyj)

собі вигребували гроби. Чи живучи по християнськи дійсно не боялися смерті?

ОКОЛИЦІ РИМУ. Рим оточений десятками старих історичних міст. Ми в дорозі до Тіволі. Ще на овиді видніє копула св. Петра, а ви вже серед піль, де на зміну р'ясно червоніють маки та височіють самотні римські та середньовічні руїни. Біля Тіволі славнозвінні руїни незвичайної Вілли Гадріяна, обсягом 10 миль. Сьогодні це акри мурів і мармору серед зелені та дрімучих ставів. В їх свічадах відбиваються забуті останки мармурових статуї. Тут і там плавають лебідки. Довкруги тишина, яку боїтеся порушити голоснішою розмовою.

Манастир „Grotta ferrata“ Брат Йосиф розкажує про давнину. Слухають професор УКУ М. Овчаренко та „Стежки Культури“

Grotta Ferrati — monastery. With the undivided attention the Ukrainian young tourists „Cultural Paths“ and Prof. M. Owcharenko of Ukrainian Catholic University listen to the fascinating recollections told them by the brother Joseph (Study)

Атракцією Тіволі — славна Вілля Д'Есте, ексцентрична барокова фантазія городів та фонтан. Освітлена рсбить казкове незабутнє враження.

Друга неділя побуту призначена на прогулку до Гротта Феррата, Кастель Гандольфо, та в гості до Отців Студитів на пластову ватру. Гротта Феррата високо положений в горах манастир з 11-го ст. Сьогодні там перебуває п'ять наших монахів, яких там захопила війна. Брат Йосиф (задивляємось в його обличчя, з якого б'є радісна св'ятість) показує нам кімнату, де колись заїздив Митрополит Андрій Шептицький, а недавно Верховний Архиепископ Й. Сліпий після повороту із Сибіру, а теж „снаторію“ старих книг, відновлювання яких ведуть знавці цього діла, саме наші монахи. Церква св. Марії цікава візантійськими фресками та рідкісними мозаїками.

По дорозі до Кастель Гандольфо до гори притулене містечко Рокка ді Паппа. Хати наче поприклеювані коробочки, ось-ось, здається, що котрась відліпиться і впаде у пропасть.

В Стадіоні вже на нас ждуть отці та гості з УКУ. В підніжжі сніє вульканічне озеро Альбано. Запалюємо пластову ватру, не вогнем, бо це недозволено, але енту- (Закінчення на обкладинці)

Наші градуантки

Услід за нашими повідомленнями із квітневого числа подаємо тепер список градуанток Округу Дітройту з 1972 р. Щиро вітаємо їх на новій дорозі життя!

Марія Константин, студії еспанської мови у Вейн університеті із ступнем магістра. М. Константин є членкою 96 Відділу США й пресовою референткою Окр. Ради.

Лідія Лазуренко, студії механічної інженерії у Вейн університеті із ступнем магістра.

Михайлина Григорчук - Іваницька, студії бібліотекарства в тому ж університеті із ступнем магістра.

Віра Куца, студії математики в тому ж університеті із ступнем магістра. Навчає математики в парохіяльній школі.

Надія Олесницька, студії соціології в тому ж університеті із ступнем магістра.

Віра Потапенко, студії драми й мистецького читання у Вейн університеті із ступнем магістра.

Аня Слюсарчук, студії східно-європейської історії в Дітройтському університеті в Анн Арборі із ступнем магістра. Продовжує студії для досягнення докторату.

Мар'яна Лісківська, студії драми й мистецького читання у Вейн університеті із ступнем ВА. Дочка голови 81 Відділу Олени Лісківської.

Ліда Тарнавська, студії німецької й англійської мов та літератури в Дітройтському університеті із ступнем ВА. Одержала стипендію на дальші студії у Вермонт каледжі. Виїжджає до Німеччини. Дочка членки 63 Відділу Ірини Тарнавської.

Роксоляна Прийма, студії французької мови в тому ж університеті із ступнем ВА.

Тамара Рихтицька, студії психології у Вейн університеті із ступнем ВА.

Христина Климишин, студії педагогії в Дітройтському університеті із ступнем ВА. Дочка членки 5 Відділу Євдокії Климишин.

Рома Савчук, студії журналістики в тому ж університеті із ступнем ВА. Дочка д-р Валентини Савчук, членки 63 Відділу США.

Маруся Сисак, студії журналістики у Вейн університеті із ступнем ВА. Дочка членки 81 Відділу США Тамари Сисак.

Анна Бутра, студії біології в тому ж університеті із ступнем BS. Продов-

Для нашого журналу

В ухвалах Річних Зборів Гол. Управи присвячено особливу увагу нашому журналові. Приєднання передплатниць — це почесне завдання, що стоїть перед Управою кожного Відділу. До цього покликані в першу чергу пресові референтки, але в дальшому також членки Управ і взагалі членство США.

Згідно з давньою постановою кожна наша читачка, що приєднає 5 передплатниць, дістане примірник поезій Лесі Українки „Дух Полум'я“ або одну дарову передплату. В останньому часі здобули цей осяг пп. Марія Барагура, Надія Денисенко і Леонтина Галяженко.

Приєднали нам нових передплатниць:

Ольга Беран, Швайцарія	1	Марія Кормелюк, Сілвер Спрінг	
Марія Барагура, Вудгейвен (64 В.)	1	(78 Відд.)	2
Ольга Борис, Торонто	1	Анґа Пришляк, Ветерсфілд	3
Марія Харина, Філяд. (20 Відд.)	1	З. Рудик, Іст Гартфорд (93 Відд.)	1
Надія Денисенко, Дітройт (96 В.)	5	Людмила Сердюк, Черче (11 Відд.)	1
Олена Гой, Нью Йорк (1 Відд.)	3	Клавдія Салюк, Джерзі Ситі (71 В.)	1
М. Гікавий, Шикаго	1	Марія Савчак, Бруклін (64 Відд.)	2
Олена Габрович, Гемилтон	1	Ольга Сасик, Аргентина	1
Леонтина Галяженко, Дітройт (63)	3	Ольга Томків, Торонто	1
Лідія Гладка, С. Орендж (28 Відд.)	2	Тетяна Ясінська, Сілвер Спрінг	1

АДМІНІСТРАЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

жує медичні студії в тому ж університеті.

Люба Біла, студії історії у Вейн університеті із ступнем ВА. Продовжує студії в тому ж університеті.

Поради з мови

„ЗАКРИВАТИ“, „ЗАМИКАТИ“, „ЗАЧИНЯТИ“ Й ІНШЕ

У мові наших людей є різні спрощення й збіднення української мови, що повиникали здебільшого під впливом інших мов, переважно російської й польської. Українці з центральних і східних українських земель уживають слів „закривати“ й „відкривати“ не тільки в тих випадках, де вони доречні (наприклад, „відкривати“ й „закривати“ засідання, збори, „відкривати“ нові школи, наукові закони), а й у тих випадках, де треба вживати своєрідних українських слів. Українці із західних земель відповідно до отих „відкривати“ й „закривати“ уживають „замикати“ й „відмикати“, а часом і „отворяти“. Відповідно до „відкривати“ й „відмикати“ в українській мові є слово „відчиняти“ й „зачиняти“. Але цих слів можна вживати тільки тоді, коли мова йде про те, що на завісах, як от двері, віко в скрині, вікна (якщо вони на завісах, а як ні, то їх „відсувають“ і „засувають“). Заслінкою щось „затуляють“, „заслоняють“, тканиною „запинають“ (напр., вікна зсередини, але віконниці „зачиняють“, бо вони

на завісах). Книжку „розгортають“ і „згортають“. Очі „заплющують“ і „розплющують“. Рота, уста (чи „вуста“) „розтуляють“, „стуляють“ і „роззявляють“ (це якщо дуже). Слова „замикати“ уживають тільки тоді, як „замикають“ на „замок“ (не на „колодку“), „вислий“ чи „середовий“ (вставлений у двері). Тим то може бути таке поєднання слів „зачинений“ і „замкнений“: двері можуть бути „зачинені“, але „незамкнені“. Листи „запечатують“ і „розпечатують“ (хоч нема тепер уже й сургучевих печаток). В. Ч.

ДОПОВНЕННЯ

У списку збірки на Запасовий Фонд Н. Ж. у ч. 6, 1972, згадано пожертву Гуртка Книголюбів у сумі 50 дол. без подання місцевости. Це Гурток Книголюбів ім. Олени Залізник при 47 Відділі США в Рочестері зложив цю пожертву.

*

У звіті з Річних Зборів 66 Відділу в Нью Гейвені через недогляд пропущено згадку про те, що культ.-освітньою референткою вибрано п-ні Надію Лодинську, а референтками сусп. опіки пп. Софію Данко і Марію Кульчицьку.

Скажіть Вашій приятельці, що українська світличка США помагає їй виховувати дитину вже від 3-го року життя!

Молоді доктори

1970 рік приніс нам жіночі досяги в професійно-науковому житті. Дві молоді професіоналістки закінчили свої студії докторатом. Це завершення їх освіти науковим ступнем є радісною подією, що її хочемо відмітити.

Д-р Мая Літепло народилася у Львові в родині Ірини й Ярослава Падохів. Про перебіг її студій ми подавали в рубриці „Наші Градуантки... в

Д-р Мая Літепло
Mrs. Maya Liteplo, Ph.D., is working on a grant in Environmental Toxicology

рр. 1965-66. Тепер вона одержала диплом доктора хемії в Бостонському університеті. Викладає органічну хемію в Куягога Комюніті Каледжі в Клівленді. Продовжує хемічні дослідження в Кейз Вестерн Університеті й допомагає клубові „Сієрра“ у праці проти полюції.

Д-р Арета Коваль народилася в родині Михайла й Іванни Ковалів, що походять із Синевідська Вижнього. Як ми подали в рубриці „Наші градуантки“ в 1968 р. — вона закінчила студії англ. мови в Бруклінському Каледжі „сумма кум ляуде“. Вступила до Нью-Йоркського Стейтового Університету в Бофало на медичні студії і закінчила їх у 1972 р. дипломом доктора медицини. Розпочала прак-

Д-р Арета Коваль
Miss Areta Kowal, M.D., graduated from the Medical School of New York State University in Buffalo, New York

тику в дитячому відділі шпиталю в Айова Ситі. Д-р Арета Коваль є членкою Пласту від 1954 р. і належить до Пл. Куреня „Нові Обрії“.

ВІДНОВІТЬ ПЕРЕДПЛАТУ!

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Стефанії Завадівської, матері членки нашого Відділу п-ні С. Кравець і тещі голови нашого Відділу п-ні А. Завадівської, складаємо 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж., а родині Покійної висловлюємо наше щире співчуття.

Управа 12 Відділу СУА
ім. Олени Пчілки
в Клівленді

У ПАМ'ЯТЬ покійної Олени Чуби складаємо 15 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

22 Відділ СУА в Шикаго

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ смерті бл. п. Орісі Дурбак, нашої дорогої й незабутньої членки, складаємо 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

22 Відділ СУА в Шикаго

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Софії Галат, дорогої матері нашої довголітньої членки Марії Адамівич, складає 20 дол. на Церкву-Пам'ятник у Бавнд Бруку, а рідні Покійної шле вислів глибоко співчуття

33 Відділ СУА ім. Лесі Українки
в Клівленді

З ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО відійшла від нас у вічність наша довголітня касієрка і почесна членка, бабуся Єлисавета Антонович. З приводу цієї болючої втрати складає як нев'янучий вінок — 26 дол. на Фонд Бабусі, 26 дол. на Церкву в Потребі, 26 дол. на пресовий фонд Н. Ж., а горем прибитій рідні пересилає вислів глибокого співчуття

33 Відділ СУА ім. Лесі Українки
в Клівленді

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Емілії Стасюк, невіджалуваної довголітньої секретарки і голови 49 Відділу СУА в Бофало, складаємо 110 дол. на пресовий фонд Нашого Життя, що його Покійна дуже цінила, а шановній родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Членки 49 Відділу СУА
ім. Ольги Басараб

Членки 97 Відділу СУА
ім. Марусі Бек

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Стефанії Гермак, матері моєї приятельки д-р Ірини Падох, складаю 10 дол. на Виховний Фонд СУА, а родині Покійної висловлюю щире співчуття.

Олена Климишин, Дітройт

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могили найдорожчих і незабутніх — матері Емілії з Коссаків Кічоровської і брата д-ра Романа Кічоровського — в 11-ту річницю складаю 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Марія Татарська з родинною
у Філядельфії

У ДРУГУ РІЧНИЦЮ смерті брата складаю 4 дол. на прес. фонд Н. Ж.

Анастасія Хруц, Торонто

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Анни Кошіль, моєї улюбленої матусі, складаю 5 дол. на прес. фонд Н. Ж.

Вікторія Ларсон, Серегіта

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Єлисавети Вернгардт-Антонович складаємо 25 дол. на пресовий фонд журналу Наше Життя.

Орловські, Брансвік, Огайо

ЧИ ВИ ПРИЄДНАЛИ В ЦЬОМУ РОЦІ ХОЧ О Д Н У ПЕРЕДПЛАТНИЦЮ?

Своєчасно внесена передплата дає здорову фінансову підставу видавництву.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

У річницю смерті повідомляємо наше членство про те, що 22 травня 1971 р. відійшла у вічність на 80-му році життя наша членка бл. п. **Стефанія Кушлик**, родом Рабій. Народилася в 1890 р. у Самборі, як внука пароха Самбора о. Олександра Несторовича і дочка паро-

Бл. п. Стефанія Кушлик

Late Stefania Kushlyk, member of UNWLA Branch 20 in Philadelphia

ха того ж міста о. Ф. Рабія. — Майже все життя її було тісно пов'язане з тим містом.

Виростаючи в патріархальній священничій родині молода дівчина перейнялась ідеями того часу, що живо дискутувались в їхньому домі. Тут навчилася гаряче любити свою церкву і свій народ. У 1913 р. стала дружиною о. Євгена Кушлика і з молодим катехитом виїхала на першу посаду до української гімназії в Яворові. З вибухом 1. світової війни молоде подружжя спинилося у Відні, а згодом у таборі Гмінду, де чоловік виконував обов'язки душпастиря. Згодом о. Кушлик став полемим духовником УСС і УГА. У тому часі його дружина проживала в Містковичах, де провадила велике господарство і виховувала двоє малих дітей, дочку Ірину і сина Мирослава. У часі визвольних змагань перейшла багато переслідувань з боку окупанта, коли чоловік мусів скриватися під чужим прізвиськом в іншій місцевості. Щойно у 1922 р. подружжя осіло в П'яновичах коло Самбора, де о. Кушлик став парохом. Тут стали обидвоє працювати над піднесенням села. Внедовзі постав гарний церковний хор, а при ньому

драматичний гурток. Заснувалась читальня Просвіти, а вкінці кооперативна крамниця. Всюди співпрацювала молода „імость“, а для кооперативи підучувала сама діловодів. Згодом удалось кооперативі побудувати будинок, де примістилися всі товариства.

Друга світова війна перервала цю роботу, а о. пароха і його родину вирвала з рідного гнізда. Велика мандрівка привела їх до Ляндсгуту в Німеччині, де о. Кушлик став парохом. Та вже 1943 р. приніс важкий удар, бо він згинув в автовій катастрофі. Тільки глибока віра в Бога охоронила його вдову перед заломанням. У 1952 р. переїхала з дочкою і зятем до Філядельфії. Тут зразу вступила в ряди нашого Відділу і Марійської Дружини й залюбки відвідувала всі сходини й імпрези. Глибоко релігійна вона шукала потіхи в молитві й Богослуженні. Однак недуга, що розвивалась, прив'язувала її щораз більше до хати. Вістка про її смерть зворушила членство і знайомих.

З Покійною зійшла у могилу жінка великих прикмет, зразкова мати і дружина, що сповнила та кож завдання опікунки свого села, коли воно того найбільше потребувало. **Управа 20 Відділу США ім. Олени Теліги**

**

БРУКЛИН, Н. Й.

21 Відділ США в Брукліні, подає з глибоким жалем до відома, що в короткому проміжку часу, відійшли в старшому віці, чотири членки на вічний спочинок.

Параскевія Білобран, відійшла у вічність 28 січня 1972 р. До Америки приїхала 1907 р. з Мостів Великих, пов. Жовква і замешкала в Брукліні. В 1909 р. одружилася з Андрієм Білобраном й переїхала жити до Нью Йорку. До 21 Відділу належала до кінця життя і по змозі, приходила на сходини. Належала також до Апостольства Молитви. Членки обох товариств взяли участь в останніх відправах. Вічна Їй Пам'ять!

Анастасія Пагут, упокоїлася в Бозі 3 лютого 1972 р. Народилася в с. Самолуски, п. Гусятин. До Америки приїхала в 1913 р. до сестри в Массачусетс. В 1916 р. вийшла заміж за Ілька Пагута та пе-

реїхала жити до Брукліну. Мала 2 дочки і трое внуків. До 21 Відділу США вступила в початках його оснування. Брала активну участь у всій діяльності, включно і в імпрезах. Членки з належною почестью відпровалили її на вічний спочинок. Хай ця згадка буде нев'янучою квіткою на її спомин.

Софія Ходан, попросалася з цим світом 25 лютого 1972 р. Родом із с. Ласківці п. Теревовля приїхала до Америки 15 жовтня 1913 р. Заміж вийшла в 1914 р. за Теодора Ковальчука і Господь поблагословив їх чотирма дітьми: Тессі, Анною, Іваном і Василем. Повдовіла і вийшла другим раз заміж за Петра Ходана. По смерті другого чоловіка, перейшла жити до дітей Тессі. Полишила в смутку четверо дітей, 7 внуків та 3 правнуків. Крім США, належала до Т-ва Апостольства Молитви. З лентами на грудях членки біля домовини, прощали свою подругу на вічний спочинок.

Анна Гачінсон, відійшла у вічність 19 квітня, 1972 р. Народилася в с. Лежахів, п. Ярослав. До Америки приїхала в серпні 1911 р. Одружилася 1917 р. і виховала дві доні: Ольгу і Джін (Jean), та сина Євгена. Також Господь нагородив її десятьма внуками. Членки 21 Відділу почесно віддали Їй останню прислугу.

Всім Їм Вічная Пам'ять!

Зеновія Колодій, прес. реф.

**

АКРОН, ОГАЙО

Ділимося сумною вісткою з членством США, що 18 квітня 1972 р. відійшла у вічність довголітня членка бл. п. **Анна Рогулич**, проживши 74 роки. Полишила у смутку одну дочку, 6 внуків, одну правнуку, 5 сестер і одного брата. Вічна Їй Пам'ять!

Управа 7 Відділу США

**

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ.

З сумом повідомляємо, що 31 березня ц.р. упокоїлася в Бозі, на 70 році життя, членка нашого Відділу бл. п. **Марія Васильків**. Похорон відбувся при великій участі громадянства 4 члм. на цвинтар в Сан Фернандо, Каліфорнія. Вічна Їй Пам'ять!

Управа 55 Відділу США

Вісті з Централі

З Божою допомогою починаємо новий громадський рік. У нашому плані праці на 1972 р. був намічений організаційний вишкіл, отже й продовжуємо й розвиваємо це завдання. Дня 30 вересня ц. р. відбудеться в Дітройті семінар на тему вишколу проводу, як зразок, що його перенесемо й на інші Округи. Та щоб втягнути в це наше членство в організаційну роботу, розсилаємо вже тепер анкету й інструкцію парламентарної процедури ч. 1. Анкету просимо дати виповнити на найближчих ширших сходах, а інструкцію відчитати на окремому засіданні Управи. Буду рада, коли виконаєте це якнайскорше!

Місяці листопад і грудень призначені на кампанію приєднання членства. Згідно із звітними листками — в 1971 р. кампанію перевело 60 Відділів СУА. Змагаймо до того, щоб у цьому році всі Відділи СУА підготувались і взяли в ній участь. Точніші вказівки отримаєте в своєму часі.

Анастасія Вокер
Організаційна референтка
Гол. Управи СУА

**

Час літнього відпочинку минув. З новою енергією приступаємо до праці. Місяць вересень, що в ньому починається навчання в школах, у нас присвячений виховній ділянці, яка проявляється головню в організуванні дитячих світличок. Річні Збори Гол. Управи, що відбулися в червні ц. р., проголосили кампанію для реалізації клича 50 світличок у 50-ліття СУА. Перед нами ще два роки праці, щоб цей клич став дійсністю. Число існуючих Світличок — 22 — це свідомість, як багато мусимо ще виказати зусиль у цьому напрямі. Справа, одначе не в цифрах і вона не аж така трудна до переведення. Діти є — а свідомість важливості дошкільного виховання серед громади, головню батьків, помітно зростає. Тепер ми, як організація, мусимо доложити всіх старань, щоб сіткою дитячих світличок СУА охопити якнайбільше українських дітей. Для кращого перегляду подаємо стан Світличок у поодиноких Округах СУА:

Округа Філядельфія (21 Відділів) 4 дитячі світлички
Округа Нью Йорк (16 Відділів) 4 дитячі світлички
Округа Дітройт (14 Відділів) 2 дитячі світлички
Округа Ньюарк (13 Відділів) 3 дитячі світлички
Округа Шикаго (12 Відділів) 1 дитяча світличка
Округа Півн. Нью Йорку (11 Відділів) 3 дитячі світлички
Округа Клівленд (8 відділів) 1 дитяча світличка
Округа Нової Англії (8 Відділів) 2 дитячі світлички
Каліфорнія — Відділ СУА у Сан Хозе, не охоплений Округною Радою 1 дитяча світличка

Олена Климишин
Виховна референтка
Гол. Управи СУА

**

Допомога студіюючій молоді стає тепер улюбленим завданням сусп. опіки. Округа Півн. Нью Йорку створила окремий Стипендійний Фонд для допомоги українським дівчатам у Бразилії, а Відділи СУА змагаються теж у тому напрямку. Маємо там уже 12 стипендисток. Чи це є справді розв'язкою цього питання? А вже здібної молоді є там багато більше й українське поселення в Бразилії потребує цих молодих сил, що дивинули б там наше громадське й економічне життя. Тому шукаймо за іншою розв'язкою! Маємо кругом себе заможних людей, що напевне захотіли б підтримати здібну молоду людину в її змаганні до освіти.

Розпочинаємо стипендійну акцію серед української громади в ЗСА. В тій цілі розішлемо сотні інформаційних листів на доступні адреси. Заохтимо всіх, хто любить українську молодь, щоб допоміг їй придбати цей життєвий скарб — професійну освіту. А ви, дорогі членки, підтримайте цю акцію нашої суспільної опіки!

Д-р Теодосія Савицька
референтка сусп. опіки
Гол. Управи СУА

**

В нашому осінньому плані праці займе поважне місце передсвяточний Базар. Кожен Відділ уже тепер готується до нього, бо це вимагає багато праці, коли має принести добрий дохід. І справді! Виявилось, що при добрій підготові Базар може принести більше доходу, як найбільш дохідна імпреза.

Та окрім підготовки товару треба також подумати про призначення здохнутих грошей. Серед нашого членства закріпився невластивий погляд, що цей дохід треба роздати на різні акції інших організацій. Так наче б вони були нам ближчі від наших власних починів. І тому в нашій громаді вкорінилася думка, що Союз Українок Америки повинен взяти участь у кожній збірковій акції на користь інших установ. А чи він обслужить та виконає свої власні акції й почини, це нікого не обходить.

Найвищий час покінчити з такою фінансовою політикою! Ми проголосили створення Запасового Фонду „Нашого Життя“ і повинні його підбудувати. До тепер тільки 64 і 82 Відділи СУА зложили на те більші суми. Багато великих, активних Відділів ще не відгукнулось. А це є конечне, коли маємо втримати наш журнал і довести його до 50-ліття нашої організації.

Ольга Муссаковська
Фін. референтка Гол. Управи

ЗАПАСОВИЙ ФОНД „НАШОГО ЖИТТЯ“

Про перебіг збіркової акції Запасового Фонду вже були звідомлення в нашому журналі. Незабаром вишлемо всім Відділам перегляд пожертв, поділений за Округами. З нього побачимо, наскільки в цьому першому етапі відгукнулось наше членство для вдержання і розбудови свого журналу.

Перед ведуть у цьому змагу два Відділи Округи Нью Йорку — 64 Відділ пожертвою 745 дол. і 82 Відділ пожертвою 350 дол. На третьому місці стоїть 83 Відділ із сумою 250 дол. Невже тільки Відділи в Окрузі Нью Йорку розуміють вагу власного журналу для СУА?

Ми певні, що й інші Округи підуть тим слідом і заклик 64 Відділу, вміщений у ч. 5, 1972, не пролунає марне.

ЕКЗЕКУТИВА СУА

Коли змінюєте мешкання, не забудьте повідомити нас про зміну Вашої адреси.

РІЧНІ ЗБОРИ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ

Субота, 24 червня 1972:

О год. 10 рано голова Лідія Бурачинська відкрила Річні Збори. По молитві привітала присутніх, зокрема голову новоствореної Окружної Управи Нової Англії Ольгу Платош. Згадала про велику втрату, що її понесла Гол. Управа в цьому році й членки вшанували однохвилинною мовчанкою пам'ять Марії Когутяк, голови Окр. Ради США Півн. Нью Йорку. Ствердила, що прибули чи зголосили свою участь усі членки Головної Управи за винятком п-ні Марії Крамарчук, голови Окр. Ради США Півн. Нью Йорку, яка нездужає.

Після прийняття порядку нарад вибрано Комісію для перевірки протоколу Зборів Гол. Управи, що відбулися 23 травня 1971 р. на Союзівці. До неї ввійшли пп. Любослава Шандра, Софія Крупка й Ірина Кашубинська.

У своєму звіті голова Лідія Бурачинська охопила всі ділянки праці за пройдений рік. Використовуючи звіти референток, вона вибрала з них тільки нові почини, що могли б заважити на дальшому розвитку організації. А головний натиск поклала на проблематику кожної ділянки, яка вимагає нашої уваги. До цього додала огляд стану організації на підставі 75 звітних листків Відділів, що наспіли до того часу.

В організаційній ділянці стверджено велику трудність у приєднуванні членства. Причина лежить у тому, що давня метода самочинного допливу вже перестала діяти, а нової систематичної ще не засвоєно. Також упорядкування членства і придбання вищої методи парламентарної дії ще не вдалося впровадити. Над одним і другим уже працює організаційна референтура і членство повинно її підтримати в тому.

Відділи дістали примірник ново-впорядкованого статуту. Це повинно послужити їм до глибшого пізнання і сутєстїй змін, що їх дійсність вимагає.

В культ.-освітній ділянці слідне намагання — піднести рівень нашої освітньої праці. Замість популярних рефератів Окружні Ради отримували матеріал (книжки, статті, вибірки з творів), що їх могли на місці опрацювати. Гуртки Книголюбів, що їх маємо 10, потребують нового упорядкування. Пізнання й інтерпретацію наших обрядів треба продов-

жувати. Чільним почином цієї каденції є Біографічний Словник української жінки, що опрацьовується.

Мистецька референтура бажала впорядкувати Музей США по-новому і натрапила на несподівані труднощі, бо Управа Українського Інституту Америки, де є приміщений Музей, не виявила зрозуміння для такої реформи. Тому Музей був цього року закритий для відвідувачів. Тепер у будинку переводиться ремонт. Референтура заплянувала використати цей час на консервацію експонатів. Наші заходи дістали дотацію стейту Нью Йорк принесли успіх. Отже треба змагати всіми засобами до того, щоб зберегти цю культурну станицю в музейній дільниці Нью Йорку.

Виховна референтура наткнулась на різні труднощі при творенні нових Дитячих Світличок. Головними є — неохота Відділів США до такої відповідальної праці і брак зрозуміння дошкільного виховання в нашій громаді. В тій цілі референтура допомогла зорганізувати Дошкільні Дні й створила колоюмну дошкільного виховання в щоденнику „Свобода“. Одначе наше членство повинно в першу чергу освідомити собі цей свій обов'язок. Гарним допоміжним посібником у праці Світличок є співаник „Рідна Пісня“.

Суспільна опіка США діє в двох напрямках: 1. допомозі для старших людей і 2. стипендіях для молоді. Референтура випрацювала проект Клубів для Старших, одначе він не зустрів прихильного відгуку. На перешкоді станув брак зрозуміння й систематики в нашій роботі. Стипендії для молоді в Бразилії і Польщі наші Відділи створили. Одначе більш бажано було б, щоб заохочувати до того широкі круги нашого громадянства. Взагалі нелегко нам досягнути більш модерні методи в нашій суспільній опіці.

Зв'язки США з американським світом ідуть по лінії членства в найбільших жіночих організаціях. Там ми вже здобули своє місце, одначе ще не використали його для акцій у нашій справі. На Конвенції Ген. Федерації Жін. Клубів наша представниця могла підтримати резолюцію проти поширення комунізму. Також удалося нам заактивізувати Східньо-Європейський Комітет Жінок, що зладив петицію до ОН. Окрім того наш лист до

Президента Р. Ніксона виявив охоту нашого членства до виступів того роду. Цим займаються найбільше молодечі Відділи США і їх треба підтримати в тому.

Журнал Наше Життя знайшовся у редакційних і фінансових труднощах. Уступила дотеперішня редакторка Л. Бурачинська й її місце обняла письменниця і журналістка Уляна Любович. Для полагодження фінансових труднощів проголошено Різдвяний і Великодній Дар для журналу, що не дав належного вислідку. Тому створено Запасовий Фонд Н. Ж., що повинен зібрати 50,000 доларів до 50-ліття нашої організації.

Слідував фінансовий звіт із праці США в 1971 р., що його зладила п-ні Ольга Муссаковська, фін. референтка. Вона відчитала приходи і розходи, що виказують оборот 66,095 дол. і білянс Централі на 31 грудня 1971 року. Пояснила систему книговедення, яка була вживана до тепер і ще буде продовжуватися в бїжучому році. Її узгіднено з податковим урядом у попередній каденції. В майбутньому напевне настануть зміни.

Звіт із контролі книг відчитала у відсутності голови Контр. Комісії С. Пушкар — п-ні Надія Попель, членка Контр. Комісії. Контролю проведено в днях 3 і 4 червня ц. р. і знайдено всі записи в порядку. Книговедення переглядне і легко доступне.

До звітів Екзекутиви присутні ставили запити. Окреме домагання поставила голова Округи Ньюарку Ірина Кіндрачук, уважаючи, що обороти Конвенції не є виразно подані в звітномленні. Тому, що книги за 1971 рік уже замкнені, постановлено зладити окремий перегляд рахунків Конвенції і розіслати його Округам.

Після обїду приступлено до головної теми Річних Зборів, п. н. „Фінансова перебудова США“. Її насвітлили три доповіді. В першій фін. референтка О. Муссаковська подала аналізу фін. звітів Відділів. У ній дала характеристику приходів і розходів. У приходах звернула увагу на неоднакову вкладку членства, що її треба зоднотайнити. В розходах Відділів вона спинилась на їх жертвенності. Виявляється, що пожертви Відділів на різні громадські цілі виносять 11,8 відс. витрат, а обов'язкові вилати до Централі 11,3 відс., себто на 0,5 відс. менше. Це свідчить про слабе заінтересування Відділів у виконанні нашої власної програми.

В другій доповіді на тему „Фінансова політика нашої організації“ містоголова Осипа Грабовенська широко накреслила тло й причини теперішнього її напрямку. В своїх початках Союз Українок Америки творився з малих жіночих товариств, що привикли самостійно господарити. Хоча зумів об'єднати їх одним статутом і спільними починами, проте не впорядкував їх фінансової господарки (доказ — неоднакові членські складки). Цю засаду перебало від них членство з нової еміграції. Бажаючи закріпити своє становище в громаді, Відділи СУА спішили з пожертвами на різні цілі. Не з'ясували собі при тому, що авторитет здобувається свідомою громадською поставою, а не виключно пожертвами. А від того їх прямування була захитана програма власної організації, бо надто повільно здійснювалися її почини, а то й знаходили лиш малу підтримку Відділів.

У третій доповіді „Наші завдання і перспективи на майбутнє“ містоголова Іванна Рожанковська теж вийшла від характеристики наших початків. У 50-их рр. у СУА знайшлися три групи членства, що не могли порозумітися щодо програми. Кожна з них — давні, нові й тут народжені — йшли своєю дорогою внутрі організації. Це спричинило врешті розлюзнення дисципліни й неухвагу до клічів організації, що не промовляли ні до однієї групи. І хоч у в останньому 20-літті організація подвоїлася у своєму об'ємі, проте провід не зумів охопити її великими, спільними починами в одне ціле.

Дискусія над головною темою Річних Зборів була дуже оживлена. Всі членки Гол. Управи з радістю зустріли новий напрям нашої фінансової політики і ствердили, що вже настала для того крайня пора. Непоінформованість і брак вказівок довели до теперішнього стану господарки Відділів. Головне завдання перебування припадає тут Окружним Управам і Екзекутива СУА повинна їх підтримати в тому (І. Рожанковська).

Висловлено також побажання, щоб була створена Видавнича Комісія при Гол. Управі, яка регулювала б видавничі зусилля Відділів (Н. Попель).

Зчерги приступлено до розгляду ділянок праці. Це було подумано в такий спосіб, щоб поодинокі референтки висували одну чи більше проблем, які мала розглянути Гол. Управа. Перевігу дискусії не подаємо, якщо вислід її проявився в ухвалях.

Увага! Пресові референтки!

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО РІЗДВЯНІ ПРИВІТИ!

З нагоди Різдвяних свят обмінюємось привітами й побажаннями. Це є доказом нашої уваги й взаємної пошани. А буде також доказом прив'язання до нашої організації й її журналу, коли перенесемо ці побажання на сторінки Нашого Життя! Тому пригадуємо Вам цей приймний обов'язок.

Зголошення до Різдвяних привітів слід надсилати до 30 жовтня 1972 р. Умовини є подані на обгортці журналу.

АДМІНІСТРАЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

Організаційна референтка Анастасія Вокер з'ясувала, як головні проблеми своєї ділянки — слабкий рух членства і незадовільне виховання членок. На її думку — одне тісно пов'язане з одним, бо дрібничковість, незгода і боротьба за владу створюють неприємну атмосферу й утруднюють приєднання членства. Тому вважає опрацювання членки конкретним у формі вишколу провідниць і об'їздки референтки Гол. Управи.

Услід за нею з'ясувала своє становище референтка мол. Відділів — Наталія Даниленко. Її почин „організаційної майстерні“, свого роду семінар для мол. Відділів, не знайшов одобрення Екзекутиви, а без того ледве чи можна буде їх відповідно опрацювати.

Містоголова Гол. Управи Олександра Різник, яка опікується англійськими Відділами, ствердила, що збільшення англійських матеріалів улегшило тим Відділам включення в програму СУА. У дальшому вона вимагала більше уваги для тут народженого членства.

Містоголова Софія Крупка, що опікується Відділами далекого віддалення, знайшла з ними листовний контакт. Її праця забулюється з іншими референтурами, тому треба би це вяснити. Об'їздки тих Відділів уважала кінцевою.

Дискусія розгорнулася довкруги створення Комісії при орг. референтурі. Виявилось, що суть і призначення Комісії ще не всім ясна і зрозуміла. Комісія при референтурі — це постійний гурт членок, що служить референтці порадою, а то й виконує для референтки певні завдання. З'їзд референток Окруж можна вважати конференцією для інструкцій і обміну досвідом, але не комісією.

Справа мол. Відділів була другою темою дискусії. Були голоси, що поділ членства на Відділи молодечі й середнього віку не зовсім вказаний (д-р Т. Савицька, І. Кіндрачук).

Заторкнено в дискусії справу об'їздки референток і компетенцій поодиноких референтур, але це знайшло свій вияв в ухвалях. Висловлено ще деякі побажання, як плян ширших сходів Відділів (О. Кіршак), потребу кооптування пресової референтки (Д. Рак).

Культ.-освітня референтка Люба Волинець вказала на потребу поглиблення філософії СУА. Від усвідомлення свого місця в суспільності, від виразно витиченої напрямності, від виразно витиченої напрямності залежить відданість і дисципліна членства. Членство мусить змагати до вищого рівня своїх виступів. Це є конечно, коли організація має рости й міцніти. Дальші її запити торкались нової форми подавання освітнього матеріалу, студій обрядовості і Гуртків Книголюбів.

У загальному членки Гол. Управи погодились із становищем і новими починами референтки. Були голоси й у тому напрямку, що надто посилена інтелектуалізація могла б відбитись некорисно на атмосфері у Відділах. Частиною освітньої програми є імпрези товариського характеру, а вони теж побажані й потрібні (д-р Т. Савицька, У. Любович). У висліді прийшли до висновку, що Окружні Управи повинні це регулювати.

Мистецька референтка Слава Геруляк з'ясувала труднощі, що їх мала у цьому першому році своєї праці. Через те, що Музей був нечинний, то не мала варстату праці, з якого могла б ширше її розгорнути й охопити своїм впливом працю Відділів. Тепер головна увага спрямована на консервацію предметів. Завдяки співпраці фахівця-етнографа Оксани Грабович це вдається перевести професійно, але й пізніш є потрібна в Музею постійна платна сила.

Членки Гол. Управи привітали таку розв'язку, а зокрема вістку про дотацію, приділену з боку стейту Нью Йорк. Висловлено думку створити у-

станову членів-прихильників Музею (Д. Рак).

Виховна референтка Олена Климишин ще раз з'ясувала труднощі в поширенні Світличок. Одним із засобів для переборення їх уважала Між-окружні Конференції референток, які могли б обговорити всі засоби для охоплення дітвори дошкільного віку цим виховним засобом.

Перебіг дискусії знайшов свій вислід в ухвалях. Слід ще згадати голоси, що дораджували перекинути частину тягару на нашу громаду (А. Вокер, д-р Т. Савицька). Також піднесено можливість заочних Курсів Учителюк Дошкілья. По довшій дискусії постановлено цю справу перестудіювати (Л. Шандра, І. Кашубинська, О. Грабовенська).

Референтка сусп. опіки д-р Теодосія Савицька вказала на кілька основних проблем своєї ділянки. Вона підкреслила потребу перекинення грошового зобов'язання на цілу громаду і тому взаємини з ЗУАДКомітетом і Коорд. Радою Сусп. Опіки є для нас дуже важливими.

Журнал „Наше Життя“. Нова редакторка журналу Уляна Любо-вич з'ясувала свої пляни у перетворенні змісту й вигляду Нашого Життя. Ред. Колегію вона планує урухо-мити в Нью Йорку. Окрім неї думає створити гурт постійних співробітників, а зокрема притягнути молодих членок до співпраці. Також застанов-ляється над приспінням появи чисел, а це нелегке завдання з огляду на кризу нашого друкарства.

Висунула також можливість видан-ня окремого бюлетеня СУА, що вмі-щував би звідомлення Відділів і від-тяжлив би журнал від цієї рубрики.

Всі інші внески знайшли свій вияв в ухвалях Річних Зборів.

* * *

УХВАЛИ РІЧНИХ ЗБОРІВ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ

24—25 червня 1972 р.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

1. Організаційна референтура тво-рить Комісію з усіх членок Гол. Упра-ви з орг. завданнями, а саме — пп. А. Вокер, Н. Даниленко, С. Крупка й О. Різник, з А. Вокер, як головою. Комі-сія матиме змогу сходитися з нагоди Річних Зборів Гол. Управи, а впро-довж року буде контактуватися ли-стовно.

2. Справа діяння тієї Комісії і ко-петенції поодиноких її членок вима-гає точнішого устійнення. Новоство-рена Комісія повинна випрацювати проєкт і прислати Екзекутиві до одо-брення.

3. На початку цієї каденції ствер-джено, що виїзди референток до О-круг не дають належного вислїду, що й підтвердили голови Окр. Управ на своєму З'їзді в листопаді 1971 року. Одначе для організаційної референтки і членів Орг. Комісії може бути ство-рений виняток, якщо Екзекутива вважатиме цю поїздку за конечну.

4. Рух членства є дуже слабкий і то-му є побажане опрацювання точного пляну приєднання членства, опертого на досвіді дотеперішніх кампаній.

КУЛЬТУРА Й ОСВІТА

1. Нова форма подавання освітньо-го матеріалу, а саме — джерельні статті й вибірки з творів замість го-тових рефератів — зустріла прихиль-ну поставу Округ. Вони вважають, що таке піднесення освітнього рівня нашої праці скріпить престиж нашої організації. Одначе матеріали для то-вариських розвагових імпрез повинні бути теж узглядені.

2. Студії обрядовости слід продов-жувати, але не під кутом дослідів, а радше примінення обрядів до дотепе-рішніх умовин життя.

3. Гуртки Книголюбів потребують упорядкування у формі правильника і відповідного пляну праці.

МИСТЕЦЬКІ СПРАВИ

1. В часі реорганізації Музею слід розпочати внутрішнє його оформлю-вання при СУА, як організаційної оди-ниці на окремому правильнику-ста-туті для підготовки майбутньої акре-дитації Музею.

2. Змагати до заключення нової у-мови з Українським Інститутом Аме-рики.

3. Зробити натиск на Інститут через наші центральні установи (УККА, СКВУ — Рада для справ культури) і відповідну акцію в пресі.

4. Подати офіційний комунікат до преси про причини часового замкнен-ня Музею СУА з рівночасним пові-домленням про стейтову субвенцію та із закликом дальшої підтримки Му-зею.

5. У вакаційному часі Екзекутива прийняла фахівця-етнографа Оксану Грабович для переведення консерва-

ції музейних експонатів. Для дальшої опіки й ведення Музею потрібна по-стійна сила й її ухвалено прийняти.

ВИХОВНА ДІЛЯНКА

1. Для реалізації клича 50 Світлич-чок у 50-ліття СУА постановлено про-голосити кампанію.

2. Для урухомлення кампанії Вих. Комісії Округних Рад повинні пере-вести:

а) докладну статистику дітей до-шкільного віку,

б) Курс Учителюк Дошкілья.

3. Для належного усвідомлення членства СУА, батьків і громади слід улаштувати за почином Окр. Ради спільно з іншими жіночими організа-ціями Дошкільні Дні й Семінари для матерів.

4. Для реалізації організації Дитя-чих Світличок посилити Виховний Фонд Округ, ухвалений XV Конвен-цією СУА.

СУСПІЛЬНА ОПІКА

1. Змагати до перенесення тягарів суспільної опіки, в тому стипендій, на все суспільство, щоб відтяжати Відділи СУА від такого зобов'язання.

2. Щоб урухомити цей новий на-пряв нашої суспільної опіки, рефе-рентура зладила текст інформаційно-го листа і придбала 1,500 адрес наших громадян, на які будуть вислані ці за-клики. Згідно з досвідом у подібних акціях можна сподіватись 10—20 відс. спонзорів для стипендій з-поміж ад-ресатів.

3. Виконання програми суспільної опіки в нашій організації, а саме — створення Бюр Сусп. Опіки, Клубів для Старших, Добровільної Жіночої Допомоги — залежить у великій мірі від референток суспільної опіки при Окр. Радах і Відділах СУА.

4. При творенні Бюр Сусп. Опіки треба взяти до уваги проголошені в нашій пресі пляни ЗУАДКомітету що-до творення таких станиць.

5. З огляду на те, що до нашої ор-ганізації звертаються з проханням допомоги студентам релігійних по-кликань ухвалено передати цю спра-ву до полагодження Синодові Укр. Католич. Церкви.

6. Відчувається потреба узгіднення сфер допомоги в ЗСА і контролю її розподілу за границею. Розв'язку цьо-го завдання повинна дати Коорд. Рада Сусп. Опіки при ЗУАДКомітеті, де нашу організацію буде репрезентува-ти референтка сусп. опіки.

ФІНАНСОВІ СПРАВИ

1. Почати освідому кампанію серед наших Відділів про перебудову фінансової політики нашої організації. В тій цілі розіслати Округам доповіді й аналізу головної теми Річних Зборів і використати на те сторінки нашого журналу і загальної преси. Голови Округних Рад повинні запізнати Відділи з дійсним станом відпливу фінансів Відділів на користь інших організацій і установ та представити їм пекучі потреби власної організації.

2. Перестудіювати наші права й зобов'язання, що їх дає нам статус неприбуткової організації і подати це докладно Округам і Відділам до відома.

3. Фінансовий оборот Конвенції повинен перейти через книги Гол. Управи, виразно фігурувати в кінцевому зіставленні і виявити суму приходу, яка буде призначена на ухвалену цінь. Це дасть повний образ фінансів Конвенції і послужить інформаціями для майбутнього Комітету.

4. Переглянути теперішню систему рахунковости і переорганізувати книговедення згідно з новими засадами.

5. Впровадити систему бюджетовання і доручити фінансовій згль. бюджетовій Комісії виготовити бюджет на адміністраційний рік 1972-73.

6. Звернутися до Укр. Нар. Союзу (Конвенційна Комісія Просьб і Скарг) із проханням — призначити відповідну суму на видання СУА.

7. Звернутись до всіх Відділів СУА із закликом, щоб вони інтенсивно продовжували збірку на Запасний Фонд із тим, що до Ювілейної Конвенції він повинен дійти до 50,000 доларів.

8. Зобов'язати Відділи — призначити більшість доходу на цілі СУА в ювілейному році.

ЖУРНАЛ НАШЕ ЖИТТЯ

Річні Збори ухвалили такі зміни:

1. У змісті журналу:

а) Хроніка праці Відділів повинна перемінитися в перегляд праці Округ — одна Округа по черзі в кожному числі.

б) Куховарські приписи повинні випрацьовувати Округи по черзі в кожному числі.

в) У кожному числі повинна бути рубрика голови, де вона висловлюється про актуальні теми.

2. У рекламуванні журналу:

Постійної реклами Наше Життя не може дістати з огляду на свій неве-

• ХРОНІКА •

Округа Нью Йорк

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З діяльності 1 Відділу СУА. — У 1-му півріччі 1972 р. Відділ відбув 5 ширших сходин і одне засідання Управи. Влаштовано такі імпрези:

У січні — Свят-Вечір із традиційними стравами, що був описаний у журналі. У квітні — передвеликодній базар під керівництвом п-ні Олі Негірної. У травні — Свято Матері. Програму підготувала вих. референтка Євгенія Вацк. Свято відкрила голова Ольга Сливка і передала провід його п-ні Катерині Папузі. Доповідь п. н. „Роля жінки-матері в модерному світі“ виголосила культ.-освітня референтка Михайлина Баран. У коронуванні Матері Божої взяли участь діти Світлички 83 Відділу СУА, а саме: Т. і Д. Хом'як, Д. Туржин, Р. Ячушко, А. і З. Тершаковець, О. Гуманюк, М. Сливка, А. Данилюк, А. Стусик, А. Недільський, А. і Д. Мандзій, Д. Лиско й А. Аміноф під проводом своєї вчительки Є. Вацк. Вони відспівали також кілька пісень і виконали деклямації. П-на О. Гаврилюк, студентка Студії Мист. Слова Л. Крушельницької, віддеклямувала „На пере-

ликий наклад і здороження поштової пересилки. Одначе рекляму можна проводити в іншій формі, а саме:

а) Різдяних і Великодніх привітів,
б) Ювілеїв Округ і Відділів,
в) Окремого реклямового числа, де були б різні дані про Наше Життя, його історію, співробітників і оголошення Відділів.

г) Заклики Округ до своїх Відділів і членства в справі різних акцій.

3. В адмініструванні журналу:

а) Відділи є відповідальні за стягнення передплати від членок, яку вони повинні збірно відсилати до Централі.

б) Адресарі передплатниць повинні дістати всі Округи і на їх підставі спонукати всіх членок до передплатування журналу.

г) Пригадувати все наново, що за 5 приеднаних передплатниць можна дістати одну дарову передплату.

г) Розсилати показові примірники з запрошенням до передплати на різні адреси.

хресті“, також виступали Л. Семущак, М. Мачай, З. Пузик, М. Вацк, М. Недогада. П-ні Оля Осередчук відспівала кілька пісень, а проф. Осередчук відіграв ряд пісень на гавайській гітарі. Слідувало тріо у складі — М. Мандзій, Р. Сафія і М. Вацк, що виконали популярні пісні. Окрім програми влаштовано льотерію для наших малят, якою займалися пп. М. Андрушків, Г. Дармограй, П. Брожина. Смачну перекуску подали госп. референтки Н. Валько, К. Король і О. Дудинська.

У червні відбулося 25-ліття подружнього життя членок — п-ва Семущаків і п-ва Крелів.

Відділ вислав своїх представниць на всі імпрези Округи і гром. організацій. Взяв численну участь у маніфестації проти переслідування укр. культурних діячів, що відбулася у Вашингтоні. До Округ. Управи СУА ввійшли 4 представниці Відділу.

В ділянці народн. мистецтва Відділ улаштував курс трипільської кераміки під проводом мистецької референтки Н. Гаврилюк. У ньому взяло участь 19 учасниць.

Референтка суп. опіки В. Шуль вислала 4 посилки з писанкою до В'єтнаму і відвідувала хворих членок.

Господарські референтки Н. Валько, О. Дудинська і К. Король дбали про смачні перекуски на всіх імпрезах Відділу.

Олена Л. Гой, прес. реф.

***

Округа Дітройт

ДІТРОЙТ, МИШ.

Родинне свято 23 Відділу СУА. Дня 16 квітня 1972 р. місцеві громадяни Анна і Василь Пастернаки обходили 50-ліття свого подружжя. Того дня відслужено Службу Божу в церкві Матері Божої, а о. Іван Лазар уділив ювілятам ювілейного благословення. Потім відбувся в церковній залі бенкет, на якому о. Лазар провів молитву. Програмою проводив проф. Володимир Кізел. Найперш промовляти — о. І. Лазар, члени родини, Стефанія Тютюнник і Павло Грох, що прибули з Канади. Потім промовила орг. референтка Гол. Управи Анастасія Во-

(Закінчення на ст. 20-ій)

ХРОНІКА ОКРУГ

Округа Філадельфія

Наша хроніка, впроваджена з початком року, дістала тепер нову форму. Окрім коротких звідомлень з імпрез (це є залишки давніх дописів), подаватимемо огляди праці наших Округ. Він охопить не тільки Відділи, що звітують про свою діяльність, але й ті, що не подали звіту. Звітний час — перший піврік 1972 р.

У Хроніці Округ повинні знайти місце також світлини. Ілюстрований допис завжди більше зацікавить читача. На початку їх немає і тому представляємо читачам голов Відділів, що провадили їх у тому півріччі. В дальшому просимо подбати про світлини з імпрез чи зустрічей і то по змозі черно-білі.

Починаємо з Округи Філадельфії, як найбільшої США. Не маємо змоги охопити всіх 21 Відділів в одному числі Н. Ж. Тому ця хроніка поділена на дві частини огляд міських Відділів (11) і замісцевих (10).

Скоро прийдуть на чергу й інші Округи. Просимо пресових референток збирати матеріал, щоб і їхні Округи могли запрезентувати себе працею і постатями.

**
*

10 Відділ США ім. Лесі Українки приміщений в одній дільниці міста біля затишної церковці св. Миколая. Союзянки тієї околиці — це добре

зіграний гурт, що вже довгі роки працює разом. У січні пані ходили з колядою, що принесла гарний вислід. Більших імпрез не було в цьому півріччі, але зате гарно проведені ширші сходи. У травні їх присвячено матері з доповіддю Н. Ганушевської, після якої був живий обмін думок. У червні Відділ згадав на ширших сходах Константину Малицьку з нагоди 100-ліття її народин. Доповідь про неї опрацювала д-р Марія Струтинська. Того ж місяця влаштовано товариську зустріч членок із виступом артистки Оксани Рудакевич. Відділ співпрацює з місцевою парохією. В Дні Матері й Дні Батька розпродував під церквою квіти.

Відділ очолює від березня 1971 р. Олімпія Гайдучок. Членками Відділу є, між іншими, кол. голова Окр. Ради Наталія Лопатинська й авторка кушарської книжки „Українські страви“ Зеновія Терлецька.

Відділ згуртував своїх співучих членок у жіночий хор, під диригентурою п. Гентоша, що виступає не тільки на власних, але й на імпрезах інших Відділів США, отже служить нашій Окрузі.

20 Відділ США ім. Олени Теліги також гуртує дружніх і відданих своїй праці членок. Вони відомі з певних імпрез, що їх рівень усе дбайливо опрацьований. Це є в січні обрядовий Щедрий Вечір, що стягає багато публіки. Доповідь про значення Щедрого Вечора виголосила Оксана Ген-

П-ні Галина Царинник, голова
Окр. Ради США
Mrs. Halina Carynnyk, President of
the Philadelphia Regional Council

гало, мистецьке читання виконала Клявдія Кемпе-Гош, справжні Різдвяні „віншування“ демонструвала група місцевих гуцулів. У програмі цього Вечора звичайно бере участь молодь. Другою імпрезою цього півріччя був показ моди. Її влаштовано спільно з молодечим 98 Відділом США. Мистецькі моделі суконь і комплетів доставила фахівець Вероніка Цегельська, а моделювали їх молоді членки. Мистецькі точки доповнили програму. Роковини своєї патронки Олени Теліги Відділ ушанував на ширших сходах у березні. Відчитано скорочену доповідь О. Ждановича про її життя і творчість.

Відділ очолює від лютого 1969 р. Софія Герасимович. Членками Відділу є улюблена „бабця“ Михайлина Чайковська, почесна голова. Сюди належать також мгр. Ірина Пеленська, редакторка „Українки в Світі“ й інж. Лідія Дяченко, б. голова Окр. Ради США.

41 Відділ США „Т-во Горожанок“ це один із найстарших Відділів Філадельфії. Багато з його членок-основниць уже відійшло у вічність і Відділ сильно змалів. Його ради поповнили новоприбулі членки, але ще небагато їх, отже Відділ не може бути дуже активним. На ширших сходах відчитуються доповіді, що надіслані з Централі. Між ними слід назвати доповіді про Аллу Горську й Олену Телігу. В квітні відбувся показ писання

Голови Відділів в Окрузі Філадельфії:

П-ні Олімпія Гайдучок
(10 Відд.)

П-ні Софія Герасимович
(20 Відд.)

П-ні Марія Ганіна
(41 Відд.)

Presidents of UNWLA Branches in Philadelphia, Pa.:

Mesdames, Olimpia Hayduchok, Sofia Herasymovych and Maria Hanina

писанок, що його провадила Марія Мазур. У показі взяли участь діти членок і гості. У травні ц. р. Відділ улаштував бінго, розраховуючи на дохід.

Головою Відділу є від 1971 р. Марія Ганіна. Довголітньою головою Відділу була бл. п. Олена Штогрин, членка Гол. Управи СУА.

42 Відділ СУА „Дочки України“ — один із найстарших у Філядельфії. З великого колись Відділу він змалів тепер до 19 членок і вже не може проявляти великої активності. Але правильно відбуває свої ширші сходи. Тому, що декілька його членок проживають у захисті „Вознесення“, то й сходи вдалося там улаштувати. В програмі ширших сходів є звичайно інформація про біжучі події й про те дбає пресова референтка Лідія Бурачинська. Імпреди Відділу достосовані до теперішніх потреб. У травні відбулася продаж печива в захисті „Вознесення“, а в червні Свято Батька. Його проведено, як подяку для наших духовних отців за опіку над вірними. Проводила ним д-р Наталя Пазуняк, а про мистецьку програму подбала музична школа проф. Зої Маркович і тріо „Соловейки“.

Відділ очолює від грудня 1971 р. Катерина Пак. Членками Відділу є Олена Лотоцька, почесна голова СУА, й Анна Сивуляк, почесна членка СУА.

43 Відділ СУА ім. Олени Пчілки — найбільший у Філядельфії. Його діяльність всестороння і нелегко охопити її в короткому огляді. Імпреди продумані й на гарному рівні. У лютому відбувся Вечір Василя Стефаника, що склався з різноманітної програми. „Слово про Стефаника“ мала Лукія Гриців, уривки із спогадів про Стефаника відчитала Люда Чайковська, вірш присвятила В. Стефаникові поетка Міра Гармаш, монолог „Про культуру й літературу“ виголосила Язичинська. Уривки з творів читала молодь. Другий вечір під гаслом „Люблю“ (квітень 1972 р.) був улаштований майже зовсім силами студентської молоді і склався з віршів, пісень, скечів і монологу. В обох вечорах виступав співочий ансамбль Відділу під проводом Ірини Чумової.

У програмі ширших сходів бувають цікаві доповіді. У лютому Оксана Керч говорила про „Долю українського театру“, в березні відчитано доповідь О. Ждановича про Олену Телігу, в травні Т. Закидальський говорив про Григорія Сковороду, в

червні Слава Оранська — про Оксану Петрусенко.

Відділ є Опікуном нашого Музею. Зорганізував співочий ансамбль.

Уже довгі роки провадить Дитячу Світличку. В цьому півріччі було в ній 17 дітей під опікою учительки Мирослави Бойчук. Силами дітей улаштовано свято Т. Шевченка, Свято Матері й закінчення навчального року.

Суспільна опіка Відділу є ведена дбайливо. Відділ дбає про три бабусі, одну в Німеччині, другу в Чехо-Словаччині, а третю в Польщі.

Головою Відділу від грудня 1970 р. є Ірнна Мамчин. Членками Відділу є кол. голова СУА Стефанія Пушкар, письменниця Ярослава Оструг, співачка Юлія Шашаровська.

44 Відділ СУА ім. Невіомої Героїні гуртує жіноцтво православного визнання. Це й зумовлює до певної міри стиль його роботи. На ширших сходах Відділу культ.-освітня референтка Тетяна Цимбал інформує членок про події в Україні. Імпреди його поділені на розвагово-товариські й літературні. Першим був у січні 1972 року Маланчин Вечір із різноманітною програмою. Виступав хор 10 Відділу СУА, гумористичний монолог виголосила Язичинська, поетичне слово читала молодь. У березні влаштовано вечір на тему „Письменник про себе“, де Віталій Волков і Зосим Дончук розказали про спонуки до своєї творчості. Їх дружини є членками Відділу. У квітні Відділ привітав відому перекладачку Оксану Соловей із Міннеаполісу. Слово про неї сказав І. Коровицький, з мистецьким читанням на обох вечорах виступала молодь.

Відділ гарно розробив ділянку суспільної опіки. Його членки відвідують хворих, виконують для них різні послуги. Окрім того опікуються бабусею в Аргентині.

48 Відділ СУА ім. Ольги Кобилянської також належить до давніх Відділів Філядельфії. Його осідком є парохія Христа Царя у Найставні. До великого числа членок-піонерок приєднались новоприбулі і цей Відділ гарно працює. На ширших сходах у березні відчитано доповідь О. Ждановича про життя і творчість Олени Теліги. У травні Відділ улаштував Товариську Зустріч членок із громадою. До виконання мистецької програми Відділ притягає дітей своїх членок і молодь і тому цей вечір користується успіхом.

Для придбання фондів Відділ улаштовує вигравки.

Відділ очолює від 1950 року Марія Баб'як, кол. членка Екзекутиви СУА. Поміж членками Відділу є також письменниця Марія Кузьмович-Головінська.

88 Відділ СУА ім. кн. Ольги приміщений на Френкфорді при парохії св. Йосафата. Цей невеликий Відділ гуртує відданих і охочих до праці членок. На ширших сходах звичайно порушена якась тема у формі доповіді. У травні влаштовано святочні ширші сходи, присвячені 30-літтю УПА. Доповідь про УПА відчитала Софія Кусень. Окрім того членки вшанували присутню між ними Анну Махник, що була в рядах УПА, вручаючи їй китицю квітів.

Відділ тісно співпрацює з парохією, допомагаючи при влаштуванні Прощори й Свяченого.

П-ні Катерина Пак
(42 Відд.)

П-ні Ірина Мамчин
(43 Відд.)

П-ні Олена Коровицька
(44 Відд.)

Presidents of UNWLA Branches in Philadelphia, Pa.:
Mesdames Katerina Pak, Irene Mamchyn, and Olena Korowycska

П-ні Марія Баб'як
(48 Відд.)

П-ні Софія Кусень
(88 Відд.)

П-ні Люба Процик
(90 Відд.)

П-ні Патріція Савчак
(98 Відд.)

Presidents of UNWLA Branches in Philadelphia, Pa.:

Mesdames Maria Babiak, Sofia Kusen, Luba Procyk and Patricia Sawchak

Головою Відділу від лютого 1972 р. є Софія Кусень. Членкою була бл. п. Ольга Фацієвич, перша голова Гуртка Книголюбів у Філадельфії.

90 Відділ СВА ім. Олени Степанів є в переході з молодечого у Відділ середнього віку. Гуртує працюючих членок, що дбають про рівень своїх ширших сходин і імпрез. На ширших

(Закінчення із ст. 17-ої)

кер. Згадуючи, що ювілятка ще в 1929 р. вступила до 16 Відділу, який був першим Відділом СВА в Дітройті, була його активною членкою і касеркою. З часом перейшла до 23 Відділу СВА. Пригадала також, що в домі ювілятки є цінна збірка нар. мистецтва. Зчерги членка 23 Відділу Марія Честух виголосила ювілейний вірш. Слідували привіти представників організації, а поміж ними слід відмітити привіт Жін. Т-ва „Просвіта“, що його зложила п-ні Василина Марфей. Наспіли також численні письмові привіти, що їх відчитала Катруся Курчинська.

Наприкінці зворушена до сліз ювілятка зложила від себе й чоловіка сердечну подяку всім, що зійшлися їх ушанувати. Слід згадати, що в молодших літах ювілятки працювали в різних місцевих товариствах, отже й не диво, що громадяни так численно зійшлися, щоб висловити їм вдячність за жертвенну працю на народній ниві.

З нагоди того ювілею А. і В. Пастернаки пожертвували 100 дол. на церкву Матері Божої, 50 дол. на будову Дому для Старших, 25 дол. на журнал Наше Життя, а 20 дол. на журнал Жіночий Світ.

Пресова референтка

сходинах відчитано доповідь Ір. Пеленської про Аллу Горську, вивітлено прозорки писанок з усіх частин України, переглянено статут СВА, показано прозорки з Києва, зняті Романом Проциком. У червні інформацію про 25-ліття СФУЖО подала інж. Лідія Дяченко.

З імпрез Відділ улаштував у січні „Кучеряву Маланку“, себто товариський вечір із танцями. Це є вже традиційною зустріччю членок і їх родин.

Та найбільшим здобутком Відділу є його Ляльковий Театр. Дня 24 квітня 1972 р. відбулась вистава казки „Петрусь і вовк“, получена з дитячою забавою. Постаті з казки (чарівник, вовк) ожили й провадили на залігру з дітьми. Це захопило дітей, як і шапочки-квіти, що їх придумала для них референтка Зеня Черник.

Вже від довшого часу Відділ став спростовувати неправдиві інформації, що появляються про нас в американській пресі. Разом із 98 Відділом відбув розмову з телевізійним редактором Джо Дейлі.

Відділ має під своєю опікою бабусю в Німеччині.

Головою Відділу є від 1970 р. Люба Процик.

98 Відділ СВА ім. Анни Ярославни гуртує молодих членок. Невеликий їх гурт виказує багато енергії і цікаві почини. Ширші сходини збагачують їх знання доповідями, як „Огляд подорожі по Україні“ з прозорками Тита Геврика, „Агресивні тенденції дітей“ А. Сігл, „Огляд нових книжок про Україну“ Христі Перфецької, „Сучасні українські малярі“ проф. Петра Мегика. Ця остання доповідь відбулася в домі членки Ярки Телеп-

ко з огляданням багатой збірки картин. Імпрези Відділу мають характер товариських зустрічей. Це був товариський вечір у березні, забава з танцями у квітні й спільно з 20 Відділом показ моди у травні, де ведучою була членка Відділу Х. Перфецька.

Улюбленою діяльністю Відділу — влаштування виставок нар. мистецтва для американської публіки. Тереном для них служать бібліотеки і в цьому часі були влаштовані дві, виставки, одна в Лафает Гил, а друга в Нориставні. Відділ розпочав збірку власного виставкового фонду, інші предмети випозичають членки. Видатна була участь Відділу в Міжнар. Фестивалі, що відбувся у квітні 1972 р. у Філадельфії. Український кіоск розмалювали Ірина Юрчак, Віра Андрейчик і Дзвінка Швед. Для розпродажі дрібних виробів Відділ узяв також участь в американському базарі Плимонт Мол.

В останньому часі Відділ спрямував свою увагу на усвідомлення американського світу про Україну. Спільно з 90 Відділом створив комітет, що добився інформаційної розмови з Джо Дейлі, редактором телевізії.

Бажаючи дбати про потребуючих, Відділ узяв під свою опіку бабусю, що проживає в Бельгії.

Головою Відділу є від грудня 1971 року Патріція Савчак, а хресною матір'ю Відділу — голова СВА Лідія Бурачинська.

Коли в Вашій місцевості немає Відділу СВА, зберіть гурт жінок, щоб його заснувати. Для цього потрібно 10 одиниць, що хочуть жити організованим життям.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ДВАДЦЯТЬЧЕТВЕРТИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО СЬОМЕ

До Конгресу СФУЖО

З глибоким сумом повідомляємо наші складові організації і їх членство, що 29 березня 1972 р. відійшов у вічність у Вінніпегу

Первоієрарх Української Православної Церкви в Канаді

**БЛАЖЕННИШИЙ
МИТРОПОЛИТ ІЛАРІОН**

У світському житті проф. д-р Іван Огієнко був відомим мовознавцем і істориком, що залишив багато наукових праць. Як редактор журналу „Рідна Мова“ він причинився до піднесення рівня української літературної мови серед широких мас. У 1940 р. став архієпископом холмським і підляським, а в 1951 р. обраний Надзвичайним Собором на Митрополита Укр. Прав. Церкви. З його світлою постаттю лучиться створення Митрополії Автокефальної Церкви православних українців у Канаді.

Вічна Йому Пам'ять!

У зв'язку з певними змінами, що зайшли з організаційних причин у підготові запланованого Світового Конгресу Українського Жіноцтва — Управа СФУЖО повідомляє свої складові організації, їх членство та всю українську громаду, що дату Конгресу перенесено на осінь 1973 р., а в назначеному попередньо часі 24—26 листопада ц. р. відбудеться у Філядельфії Пленарна Сесія Ради СФУЖО.

Зустріч ця буде також важливою подією в організаційному житті СФУЖО. Згідно зі статутом Рада СФУЖО є законодавчим тілом і може провести перевибір Управи СФУЖО, а також затвердити новий статут, що й заплановано в програмі Сесії Ради. Для того однак, щоб Сесія Ради відбулась успішно — потрібна Управі повна підтримка — моральна і матеріальна з боку наших складових організацій, а також широких кругів нашого громадянства. Це важливе також тому, що цією Сесією, а властиво запланованим бенкетом під час Сесії починається відзначення 25-ліття СФУЖО.

У діяльності СФУЖО наш зір звернений на поневолену Україну, на її змагання за „бути чи не бути“. То ж віримо, що наші сестри в Україні мовчки, але з великою надією, захованою у глибині серця, приглядаються до нашої діяльності. То ж приступім чинно до виконання своїх громадських обов'язків, — обов'язків жінки-українки у вільному світі, що все готова посвятити для добра поневолених сестер і братів в Україні та для визволення нашої Батьківщини. А громадянство наше просимо одностайно підтримати наші зусилля!

УПРАВА СФУЖО

КОНВЕНЦІЯ ГЕН. ФЕДЕРАЦІЇ ЖІН. КЛЮБІВ

У днях 5—9 червня 1972 Ген. Федерація Жіночих Клубів відбула свою 81 Конвенцію у Денвері, Колорадо. ГФЖК нараховує 11 мільйонів членів у 50 стейтах ЗСА та в 54 країнах поза Америкою. У міжнародньому секторі Федерації є окрім жіночих товариств державних народів також екзильні — Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) і Федерація Балтійських Жіночих Організацій. В американському секторі є занотовані як члени — Союз Українок Америки й Український Золотий Хрест.

Головним завданням попередньої адміністрації була опіка над природними засобами Америки і вислід того подано в панелі „Окру-

ження — куди ми прямуємо“? Теперішня Управа взяла за гасло „Пошану до всіх людей і поглядів, шанування Бога-Творця й відповідальність за цілі, що принесуть справедливість для всіх“. У тому напрямку покладено натиск на вартості, що їх плекає родина.

Поміж змінами точок статуту згадано також протидію до поширення комунізму в ЗСА. У тій справі промовляла представниця США Марія Душник. Українки спільно з балтійками підготували повідомлення до преси про нехтування прав людини в СРСР і передали його також доповідачам і делегатам.

Дня 9 червня відбувся міжнародній полуденок Конвенції для делегаток з-поза Америки. Більшість їх прибула в своїх народ-

них строях. Тоді то представлено п-ні Марію Квітковську, голову Укр. Зол. Хреста, як містоголову СФУЖО і п-ні Марію Душник, як референтку зв'язків Союзу Українок Америки.

Усіх делегаток на Конвенції було 1,473, а міжнародніх 18. Головою Ген. Федерації вибрано на найближчі два роки п-ні Керміт Гоган.

У часі Конвенції відбулись розвагові імпрези, як бенкети і концерти. У вечорі міжнародніх танків виступила українська танцювальна група Брігам Янг Університету.

Чи ви вже подарували міській бібліотеці „Дух Полумя“ — твори Л. Українки англійською мовою?

П-ні Стефанія Савчук, почесна голова Організації Українок Канади ім. О. Басараб

Mrs. Stefania Sawchuk acting President of WFUWO, was named Honorary President of Ukrainian Women's Organization of Canada

XXIII КОНФЕРЕНЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНОК КАНАДИ

У днях 5—7 травня 1972 р. відбулась у Торонто Крайова Конвенція ОУК. Поруч звітів, пленарних і комісійних засідань та виборів нової Управи — мали місце ще й святкові імпрези. Це були — Вечір у пошану 30-их роковин смерті Олени Теліги з доповіддю Ярослави Зорич, Святова Конференційна Вечеря, якою провела Г. Мазуренко, панель молоді, що звітувала про свої враження із суспільної служби в зах. Канаді й маніфестаційно-протестна сесія в користь переслідуваних діячів української культури, де промовляли ред. О. Жданович і М. Квітковська.

Інші два моменти надали цій Конференції особливої ваги. Першим із них був — перехід п-ні Стефанії Савчук від керми організації на становище почесної голови. На святковій вечері провід ОУК вчисто подякував їй за довголітню працю, а в імені посадика міста вручено їй почесну грамоту. Другим було вручення першого примірника драми „Поворот“ авторці Катерині Штуль. Організація Українок Канади видала цей твір, що змальовує постать Олени Теліги й її найвищу жертву. Драма була відзначена V Літ. Конкурсом СФУЖО.

До нової Управи ОУК увійшли — Стефанія Савчук, почесна голова, Я-

рослава Зорич, голова, М. Сірота, А. Вах, С. Перожак, заступниці, Є. Вербицька, прот. секретарка, О. Цвик, кор. секретарка, М. Дунець, скарбник. Членками Управи стали — Т. Грай, О. Федак, П. Загребельна, С. Бубнюк, ред. Жіночого Світу. Референтками стали — Л. Чайковська організаційною, О. Заяць, С. Климович, А. Лебідь і Г. Кошарич культ.-виховними, Н. Остапчук англомовних зв'язків, А. Курилів, О. Гальчук і А. Стецькович Фонду Зол. Хреста, О. Максимів пресою. До Перевірної Комісії увійшли — О. Заяць (Торонто), А. Михайловська, М. Калимін, Ю. Яворська й М. Боровська.

ЗАГ. ЗБОРИ ОУЖ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

У днях 18 і 19 грудня 1971 р. відбулися в Манчестері Заг. Збори Організації Українських Жінок. У президії засіли пп. Д. Гринюк — голова, С. Драбат — заступниця, О. Єнкала й Е. Галушак — секретарки, В. Дяківська і В. Андрусишин — вільні члени. Окрім них ще були представники організацій. Відчитано привіти від наших Владик, Управи СФУЖО й інших організацій.

Звіт із діяльності Гол. Управи відчитала голова Анастасія Остап'юк, а за фін. референтуру звітувала скарбничка М. Ткачук. Іменем Контр. Комісії голова М. Цебрій висловила признання за працю Гол. Управі.

Звітували також про свою працю деякі Гуртки ОУЖ. Слідувала диску-

сія над звітами, що була дуже оживлена. Одноголосним уділенням абсолюторії закінчено наради першого дня.

Увечері відбулося Свято Лесі Українки. В першій частині програми виступили молоді виконавці з деклямаціями і співом творів Лесі. В другій частині програми присутні познайомилися з молодими поетами Любомиром Госейком і Марусею Юрків. Їх представив д-р С. Фостун. Пізніше молоді виконавці відчитали свої твори.

У неділю о. Я. Гаврилюк відправив Службу Божу в наміренні членства. Ділові наради розпочались програмною доповіддю голови А. Остап'юк, яка накреслила завдання української жінки на чужині. Головну Управу вибрано в такому складі: пп. Анастасія Остап'юк, голова, Уляна Андрущенко, Валентина Воропай, Леся Деремедна, Віра Дяківська, Оленка Єнкала, Віра Загаєвич, Ольга Кельман, Марія Капустинська, Леся Марків, Ольга Нагайло, Зеня Середницька, Зіна Татарин, Марія Ткачук і Дарія Федик. До Контр. Комісії ввійшли пані: Марія Цебрій, голова, Іванна Мащак і Люба Галушак члени.

Національним гимном закінчено Загальні Збори ОУЖ.

Чи Ваша дитина користає з української світлички, що її у Вашій місцевості ведуть Відділи СУА? Поінтересуйтеся тим для добра Вашої дитини!

XIV. Літературний Конкурс СФУЖО

З ініціативи й фундації б. президента м. Дітройту Марусі Бек створено при СФУЖО літературну нагороду для жінок-письменниць. У виконанні тієї постанови проголошуємо оцим

XIV. ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО

Предметом Конкурсу є опис „Незабутня зустріч“, в якому буде поданий спогад про найбільш цікаву людину, що довелося зустріти в житті.

На нагороду призначено 200 дол., а саме — по 100 дол. за два рівнорядні літературні твори.

Учасниками Конкурсу можуть бути жінки-письменниці або ті, що хотіли б ними бути.

Реченець закінчення Конкурсу — 31 березня 1973 р.

Надіслані твори розгляне Літературне Жюрі, склад якого подамо пізніше.

Конкурсні твори слід надсилати в трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище авторки в окремій запечатаній коверті на адресу журналу „Наше Життя“, з допискою: „Для Комітету Літературної Нагороди“.

WFUWO, 4936 N. 13th St., Philadelphia, Pa. 19141

У НАШІЙ ХАТІ

Догляд над дітьми

У червневому числі Н. Ж. є вміщений лист Дідуня, що розкаже про успіхи у справі поширення українського словника своєї внучки. Хоч цей дідуньо не педагог і спеціального підходу до дітей не мав, проте зумів досягнути того, що дитина засвоїла собі різні мовні нюанси.

Це наводить нас на думку, що батьки й дідуни можуть мати далеко більшу участь у вихованні дитини, ніж це досі було прийнято. Життя оправдує те. У молодих подружжях цього часу батько втаємничений у всі вимоги щоденної опіки над немовлятком. Бо ж молодята живуть тепер окремо від батьків і опіка над дитиною є виключно їх завданням.

Та й справді! Як часто чуємо тепер від молодих матерів, що залишають немовлятко під опікою батька, коли ідуть по закупи чи до лікаря. Це є зовсім природний розподіл завдань. Навіть коли є близько хтось із родини або можна запросити доглядачку на кілька годин, то всеж така опіка батька більш корисна. Ця опіка зазнала різних змін в останньому часі, на ринку появились нові вироби і знаряддя. Це все разом із матір'ю повинен вивчати батько. Не завжди поінформована про те старша особа в родині, а тим менше доглядачка.

Педагогічні видання і журнали заохочують молодих батьків до того. У цій вправі лежить поважний педагогічний ключ до виховання дитини. Перші дитячі роки важливі не тільки для формування характеру дитини, як це ствердила сучасна наука. Але й зав'язуються найміцніші вузли, що лучать дитину з батьками. Перше слово дитини, її намагання — пізнати довколишній світ, її радість й розчарування — це все переживання, що їх повинна відчувати не тільки мати але й батько. Отже в цій його „службі“ коло дитини є

частина запоруки виховного успіху.

Але погляньмо на цю справу також із становища молодої матері. Вона призначає найкращі свої роки отій опіці над дитворою. Круг її особистих чи суспільних зацікавлень звужується в користь служби власній для власної родини, як це дуже влучно описала Рута Галідей у статті „Як погодити обов'язки жінки, матері і громадянки“ (гл. Н. Ж. ч. 4, 1972). Згідно з сучасними обчисленнями її робітний день обіймає 12-16 годин. Чи не повинна вона мати кожного дня годину-дві відпочинку, а раз на тиждень вільного пів дня або цілий вечір?

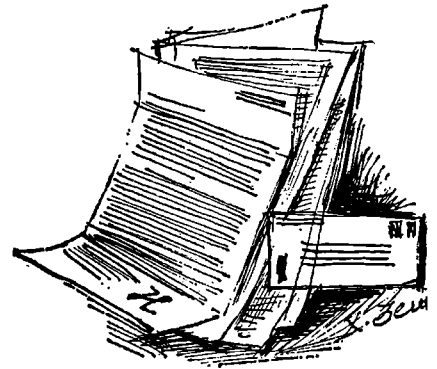
Оборонці давнього родинного ладу скажуть, що батько родини має за собою 10-годинний робітний день (разом із надгодинами чи дорогою до праці), отже він теж має право на відпочинок. Але це ще невідомо, що втомлює більше — рутинова фахова робота чи одноманітність домашньої праці із опікою над дітьми. Недавні дослідження виказали, що молода мати в Америці — перепрацьована. Отже унормовання цієї праці при співпраці батька є необхідне.

Не торкаємось тут такої ситуації, де молода мати виконує цілоденну або частинну зарібкову працю. Це вимагає ще більшого відтяження її від щоденних домашніх зайнять і тут без співпраці платної домашньої сили не обійдеться. Але й тоді опіку над дитиною слід поділити між батьком і матір'ю. Ніщо не заступить їм лучности з дитиною, що її здобувається вже в тих ранніх роках.

НАШІ ПОБАЖАННЯ

З нагоди вінчання доні нашої членки п-ні Марії Костюк шлемо їй найщиріші побажання і складаємо 10 дол. на пресовий фонд журналу Н. Ж.

76 Відділ СВА ім. Н. Кобринської
Воррен, Миш.

З листів до Редакції

ЧОМУ „ВИШИВАНА“ ПОРЦЕЛЯНА?

У квітневому числі Н. Ж. на ст. 15 є подана світлина виставки нар. мистецтва, що її влаштував 100 Відділ СВА в Каргереті. Хоч на малому образочку не можна докладно побачити, як вона була влаштована, проте виразно видно, що на полицях скляної шафи є вміщені — поміж писанками, вишивками і дереворізьбою — також вази чи тарілки з вишивковими взорами. Це зветься популярно — „вишивана“ порцеляна.

Свого часу була в нашому журналі згадка про те, що того роду вироби не можуть знаходитись на наших виставках нар. мистецтва. Друге діло на базарах, де продаємо різні вироби. Можливо, що треба би окремим обійником поінформувати Відділи про те.

Союзянка

Ваша заввага дуже слухна. Посуда з порцеляни належить до ужиткового мистецтва і могла б фігурувати на виставках, коли б була виконана за спеціальним, для ужиткової порцеляни відповідним проектом. Цього не можна, на жаль, сказати про порцелянові вироби, згадані у Вашому листі. Вишивковий взір звичайно запроєктований для тканини і виконаний на ній спеціальною технікою. Тому він не підходить до прикраси порцелянових виробів. Отже того роду порцеляна не повинна фігурувати на наших виставках нар. мистецтва.

Другий Ваш закид торкається вміщення тієї світлинки в нашому журналі. Виставка — це праця нашого Відділу й як така має право бути згадана чи висвітлена. Якщо у виступі Відділу зайшла помилка, то саме добра нагода — усвідомити собі її, а також вказати на неї й іншим нашим Відділам.

Ред.

Лукія Гриців

Час на садовину

Хоч у сьогоднішніх умовах садовину можна мати свіжу впродовж цілого року, однак з приходом осені вона чомусь найкраще смакує. Особливо тоді коли на думку насувається образ багатого саду, в якому гіллячки обвисли під тягарем зарум'янених яблук чи золотистих груш.

Свіжа садовина повинна бути кожного дня на нашому столі. Вона не тільки дуже смачна, але й незвичайно здорова й поживна.

Сирі салати чи сирі компоти з садовини щораз більше знаходять застосування у нашому харчуванні. Вони приманюють своїм виглядом і запахом. Звичайно покроєну в пасочки або кістки садовину укладають на листках крихкої зеленої салати, прибирають кусниками сира. Може це бути коров'ячий сир, солодко приправлений або неутралий сир переферментацій. Замість сира можна також садовину подавати з майонезом, що його приправлено соками, вином або медом.

У свою чергу садовина печена чи варена теж має велике застосування у нашій кухні.

Садовина, смажена в тісті

1 горнятка пересіяного борошна (муки), $\frac{1}{4}$ ложечки солі, 1 яйце й 1 жовток, 1 і $\frac{1}{4}$ горнятка молока, 1 ложка топленого холодного масла, товщ до смаження, садовина.

Вбити яйця, додати молоко й масло, а вкінці борошно і сіль. Добре розбити і залишити найменше на 4 год., щоб клітини борошна напучнявіли. Окремо почистити яблука від шкірки і зернят, нарізати кружальцями на $\frac{1}{2}$ інча завтовшки. Бросквіні почистити від шкірки й поділити на чвертки. З банана зняти шкірку й розрізати раз наздовж і впоперек. Розігріти товщ, як на пампушки до 370 св. Покраюну садовину занурити в тісто й виложити на гарячий товщ. Смажити до золоті краски

(біля 4-ох хвилин). Складати на паперові рушники. Подавати з м'ясом або цукром-пудрою, як десерт.

Яблука, смажені в сухариках

4 великі яблука, 2 яйця, сухарики, масло й олія (олива) до смаження.

4 яблука або груші, 2 ложки соку з цитрини, цукор, $\frac{1}{2}$ горнятка червоного вина (Port, Madeira), $\frac{1}{2}$ горнятка води.

Яблука почистити від шкірки і зернят, нарізати кружальцями і занурювати в розбиті яйця, а потім у сухарики і смажити на гарячому товщі (пів масла, пів олії) до золотого кольору. Посипати цукром-пудром з ваніллю.

Яблука або груші, печені у вині

2 фунти яблук, 2 ложки масла, 3 ложки борошна (муки), 1 горнятко молока, 3 яєць, $\frac{3}{4}$ горнятка цукру.

Яблука почистити від шкірки, розрізати на дві частини, обчистити від зернят і укладати у плоскій посудині отвором догори. Наповнити отвори цукром, цитринним соком і вином. На дно посудини влити води. Прикрити щільно і пекти в печі на 350 ст. Яблука будуть готові за 30, а груші за 50-60 хвилин. Подавати теплі або холодні зі збитими й охолодженими вершками (сметанкою).

Яблука в кремі

2 горнятка яблук, порізаних у пластинки, $\frac{1}{4}$ горнятка брунатного цукру, $\frac{1}{4}$ ложечки цинамону, $\frac{1}{4}$ ложечки мушкатного горіха (nutmeg).

Масло підсмажити з борошном на дуже ясний колір, залляти холодним молоком і поставити, нехай закипить. Окремо вбити яйця з цукром. Коли молоко прохолоне, поступенно вмшувати його до вбитих яєць і залляти тим кремом почищені і пошатковані яблука, уложені в посудині, вимашеній маслом і посипаній сухариками. Пекти 35 хвилин при 350 ст.

Бабка з яблук

$\frac{1}{4}$ горнятка масла, $\frac{1}{2}$ горнятка цукру, 1 добре вбите яйце, 1 і $\frac{1}{2}$ горнятка борошна (муки), 2 стяті ложечки порошку до печива, $\frac{1}{4}$ ложечки солі, $\frac{1}{2}$ горнятка молока.

Все це пекти в посудині на 350 ст. доки яблука не зм'якнуть (15 хвилин). У міжчасі приготувати тісто:

Втерти масло, поступенно додати яйце і цукор. Борошно пересіяти з порошком і додавати до масла на переміну з молоком. Цим тістом залляти яблука і допекти у печі (ще 20 хвилин).

Подавати з тією самою посудиною або перевернути на таріль яблуками догори. Прибрати битими вершками (сметанкою) або морозивом.

Куховарські назви на букву С

Стегно, стегенце — частина туші. Стегно́ва кістка.

Стерилізація — знищення зародків бактерій фізичними або хемічними засобами, Стерилізувати, стерилізований.

Стерлядь, чечуга — риба з род. осетрових.

Стіранка, затірка — юшка.

Стільник — мед з вошиною.

Стільничця, стільничка — кухонна дощина.

Столове начиння — комплет ложок, виделок і т.і.

Страва, стравний.

Струдель, вергута — солодке печиво з яблуками.

Стручок — плід рослини з двома лущниками, між якими міститься насіння.

Стручкова квасоля — уживається до їжі разом із стручками.

Студенець — див. **холодець**.

Стулень — рід печива.

Ступка — див. ковганка.

Судак — риба. Судачина — м'ясо з судака.

Суміш — у куховарських приписах сполучення різних складників у приготуванні страв.

Суниця — росл. і ягоди. Дикорослі і культивовані. С. мускусні, с. зелені або полуниця, с. польові, с. садові або ананасні. Суничний (сік).

Суслик — сорт бубликів.

Н. Ч.

Дрібнички для Базару

Вишивана серветка, затягнута в кільце, прикрашене герданом

У пляні праці Відділів Базари займають видатне місце. Це є подія в житті Відділу, що дає нагоду показати зручність і винахідливість його членства. Бо ж це приємно, коли відвідувачі подивляють усі ті дрібні вироби і допитуються за їх авторками. Таке признання хотіли б усі почути. Найбільше воно проявляється в обороті Базару: що більше продано виробів, то кращий буде дохід.

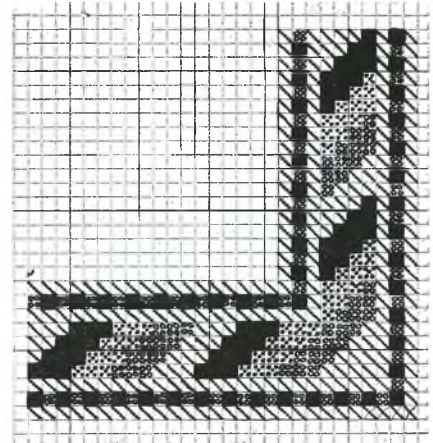
Знов маємо нагоду показати кілька виробів помислового 12 Відділу СВА ім. Олени Пчілки в Клівленді. Його членки заздалегідь підготовляють вироби для свого Базару і вже тепер

виробництво йде повним ходом. Напевне й інші Відділи мають такий свій окремий „товар“ Чи не хотіли б вони поділитися тим своїм „винаходом“?

Серветка з білого полотна з вишитим мотивом — це найкраща прикраса святкового стола. При білій скатертині зверне на себе особливу увагу. Талановита авторка з 12 Відділу СВА придумала для неї ще й перстень із дрібних намистин. На цьому перстені (закуплений готовий із пластику) натягнений і приклеєний вузький гердановий мотив того самого взору, що вишивка.

Комплет для кухні з мішкового матеріялу (бирлап) брунатної або ржавої краски. Складається з торбинки з трьома переділками на всякі рахунки, мішечки, олівці і т. д. та схопної стирочки для гарячого посуду.

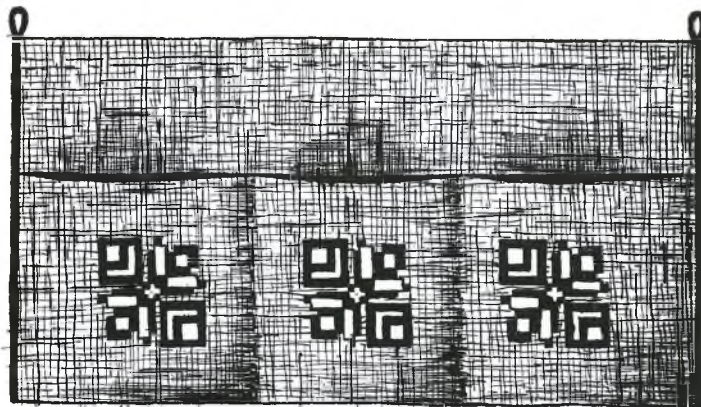
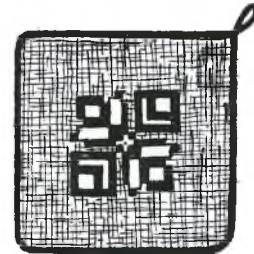
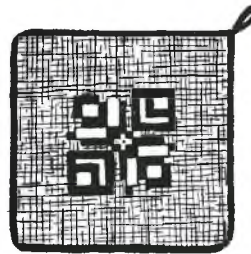
Торбина розміру 18x10 інчів, стирочка розміру 6x6 інчів. Торбинка з поединчого матеріялу із заковченими поперечними рубцями. Стирочки з по-

Взір для серветки і гердана

двійного матеріялу. Поздовжні рубці у торбинки і стирочка кругом зарублені тасьмою тієї самої краски, що матеріял. Із неї зроблені петлі до завішування.

Торбинка і стирочки прикрашені буквинським хрестиковим мотивом. Краски ниток ДМЦ: ■ ■ чорна, // // помаранчева ч. 900, оо оо зелена ч. 906, жовта ч. 741.

Кухонна торбина на папери й інше приладдя

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXIX.

SEPTEMBER, 1972

No. 7.

Our Heritage Center

Much is being written, read, and said, about 'ethnicity, 'identity,' 'self-image,' 'heritage,' etc. The Polish, Puerto Rican, Black and other peoples, are establishing heritage centers in order to preserve for and transfer to their children the cultural and histo-

rical achievements of their ancestors.

In any heritage center, artifacts, or the actual articles made in the past by one's forebears, have a prominent role in the passing on of a cultural national identity. No illustration or description, however professionally written or drawn, can convey the mystique of an item that was handled and worked by a possible (no matter how remote) ancestor.

I had the good fortune to work on the preliminary cataloguing of the Ukrainian Folk Arts Museum in New York and the significance of artifacts became evident to me. The exquisite regional costumes, every inch hand made, filled me with wonder and awe. The women who wove the cloth and embroidered it with many kinds of thread in such a variety of stitches were women like our own immigrant grandmothers. For the most part, village women with very little schooling. Yet the infinite variety of patterns and the color combinations are today an inspiration for the most highly trained designers. The influences which affected the variations in head coverings, cut of shift, skirt pattern, etc., are in themselves a capsule history of the Ukrainian people.

Many items in the collection were absolutely new to me — as for example, the few lengths of printed linen. I had heard about this from my mother, but had never seen it. How fortunate that someone had preserved these few pieces and so had given us and our children the opportunity to actually see samples of this interesting technique. The kilims, the old pottery, the hand woven materials, the myriad embroideries, etc., never ceased to stir within me a mixed feeling

Marta Tarnavs'ka

DAS EWIG WEIBLICHE*

I am the earth —
full of blessings
generous with my riches.
My warmth is a life-giving one.
Draw up from it
like healing water
manhood, strength, joy of living.

I am the earth.
You are thirsty: I shall give you to drink.
You are hungry: I shall feed you.
You are lonely: I shall warm you with the warmth of my body.

I am the earth.
My warmth — the life-giving one —
is not my own —
it is borrowed:
I am acaptive of the sun,
I am permeated with it,
I am generous with its riches.

I am the earth.
Without the sun, however,
I am but a dead stone,
a moon extinguished,
ashes of desire
that can no longer be impregnated with new life.

I am the earth.
My warmth is a life-giving one.
I am generous.

But do not take away from me the sun.

1970

* A German phrase from Goethe's "Faust" meaning "The eternally feminine."

From a collection of poems KHALIU ILUZHU (I PRAISE ILLUSION) published recently by the Ukrainian Writers' Association "Slovo."
Translated from the Ukrainian.

of pride and sorrow. Pride in the innate artistry of my people — sorrow for the all but vanished arts.

A great service to present and future generations of those of Ukrainian descent has been done by the donors of these invaluable works. There are many gaps in the collection, however. Many regions of Ukraine are not represented and several kinds of folk art are not included. Many of us have an item or two put away in a drawer or box. Things that our mothers or grandmothers and other relatives brought with them. Of course we value these things highly — but how much more highly they would be valued as part of a museum collection for all to share.

In looking through your storage boxes and shelves you might also come across old European photographs, or Ukrainian books that have been left by departed relatives. These articles are of utmost importance today. Most of the books are no longer published and there may be a truly rare book among the lot. Old European photos illustrate exactly the regional dress and style. If you find such items please remember how valuable they can be for a heritage collection — especially if labelled as to exact region. Won't you consider donating your treasures to the museum?

The museum, which is being

His Eminence Josyf Cardinal Slipyj among the professors and students of Ukrainian Catholic University in Rome.

renovated and reorganized, will soon be available for browsing. An American of Ukrainian descent cannot help becoming emotionally stirred when actually surrounded by examples of his or her cultural heritage.

Alexandra L. Riznyk

A leader duplicates himself in others. He is a "man" builder. He helps those under him to grow big because he realizes that the more big people an organization has, the stronger it will be.

MARTA TARNAV'SKA

Our co-worker Mrs. Marta Tarnav'ska has published her first collection of poetry entitled "In praise of illusion." The work has received warm acclaim in the Ukrainian literary world.

Marta Tarnav'ska's poetry probes deeply into the philosophical and shows a keen awareness of life in all its myriad aspects. Her poems are modern in form and vitally alive. The following is a selection which Mrs. Tarnav'ska chose expressly for our magazine: „Das Ewig Weibliche."

Marta Tarnav'ska was born in Ukraine. She completed high school in Salzburg, Austria, and earned her academic degrees in the U.S. She is currently employed as a librarian with the Law Library of the University of Pennsylvania. For many years she has been a member of our Editorial Committee and is a frequent contributor to the journal.

Mrs. Tarnav'ska is married to the noted poet and literary critic Ostay Tarnav'sky and is the mother of two sons — Mark and Maksym.

CONGRATULATIONS

Congratulations to Mrs. Lydia Burachynska for the many dedicated years of editorship of OUR LIFE. Contribution for Our Life Fund.

UNWLA Chapter 37
Detroit, Mich.

50th ANNIVERSARY OF CIVIC WORK

Mrs., Katherine Chomiak Honorary President of UNWLA Branch 26 in Detroit, Mich. has celebrated her 50th anniversary of civic work. She first became involved in organizational work in 1921 as a member of the "Sich" organization and became a charter member of UNWLA Branch 26 in 1932. Well known in the Detroit area as a social worker and leader, she also served in the UNWLA Regional Council and National Board. In 1968 Mrs. Katherine Chomiak was elected Honorary President of her Branch.

In memory of Clifford G. Miller, son of Gerald and Cornelia (Pidruchny) Miller, our contribution to Our Life Fund.

Dr. and Mrs. Ted Slaby
Royal Oak, Michigan

Headquarters News

This year marks the 250th anniversary of the death of the Ukrainian philosopher Hryhorij Skovoroda, who was educated in the universities of Western Europe and who worked out a unique philosophical system. He left innumerable writings.

Our Regional Councils have received biographical material about the philosopher. We urge the individual branches to acquaint themselves with this eminent historical figure.

Lubov Volynets
Cultural Chairman of
the Executive Board

* * *

At the beginning of the 1972-73 school year we have in operation 21 Pre-School Day Centers. The Centers are divided by Regional Council seats thus:

Philadelphia (21 Branches) — 4 Day Centers.

New York (16 Branches) — 4 Day Centers.

Newark (13 Branches) — 3 Day Centers.

New York—North (11 Branches) — 3 Day Centers.

Detroit (14 Branches) — 2 Day Centers.

Chicago (12 Branches) — 1 Day Center.

Cleveland (9 Branches) — 1 Day Center.

New England (7 Branches) — 2 Day Centers.

San Jose, Calif. (3 widely scattered Branches) — 1 Day Center.

Programs in the Centers are conducted in the Ukrainian language. One Center (in Warren, Mich.) is designed for non-Ukrainian speaking children.

Olena Klymyshyn
Educational Chairman
of the Executive Board

* * *

Our aid to Ukrainian young people in Brazil takes the form of scholarships which we finance. For \$15.00 a month a Ukrainian youngster can receive a high school education.

Our Branches have shown a

deep understanding of this undertaking and to date have started 12 such scholarships. Now we appeal to our readers! Surely there are many Ukrainian families who are financially able to help educate a needy Ukrainian girl in Brazil. We will be sending out letters to various institutions and individuals in the Ukrainian community appealing for help. We strongly urge you to support us in this endeavor.

Teodosia Savycka
Social Welfare Chairman
of the Executive Board

ANNUAL BOARD MEETING

On June 24-25, 1972 a Board Meeting of the Ukrainian National Women's League was held in Philadelphia. The main topic under discussion was the UNWLA financial policy and its changing goals. The topic was developed in several addresses. Our Financial Chairman Mrs. Olha Mussakowsky went through the financial reports of UNWLA Branches and Mrs. Iwanna Rozankowsky, Vice President, spoke about our outlook for the future. The question period and discussion which followed brought up many important decisions.

NEW PRESIDENT OF PHILA. FEDERATION

Mrs. Stefanie Wochok, member of UNWLA Branch 52 in Philadelphia, was elected President of the Philadelphia Federation of Women's Clubs and Allied Organizations. She took over the presidency in May 1972 and will hold office for two years.

Mrs. Wochok is a charter member of UNWLA Branch 52, which was founded in 1942. As a Board member of Junior League 52 she became secretary of the Federation's Junior League in the first year of membership. She has also served on the UNWLA National Board and helped to organize the World Congress of Ukrainian Women in 1948.

UKRAINIAN RECIPES

Berry Tart

2½ cups flour
½ cup butter
1 tbs. vegetable shortening
¾ cup sugar
2 egg yolks
2 tbsps. sour cream
2 lbs. fruit
2 tbsps. bread crumbs
confectioner's sugar

Combine flour with next three ingredients, cutting in the butter. Add egg yolks and sour cream and knead dough quickly. Roll out and place on baking sheet.

Wash berries (cherries or strawberries) and spread to dry on paper towel. When dry, arrange on top of dough and sprinkle with confectioner's sugar and cut into squares. Cool on serving plate.

CULINARY TERMS

We are continuing our glossary of Ukrainian culinary terms.

Vitamin C — вітамін Ц.

Cabbage — капуста.

Cacao — дерево какао.

Cacao bean — насіння какао.

Cocoa — какао (порошок і напій).

Caddy — чайниця (металева коробка на чай).

Café — каварня, кафе.

Cafeteria — ресторан із самообслугою, кафетерій.

Caffein (e) — кофеїн (а).

Cake — корж, солодке печиво, пундик, торт.

Cake flour — борошно для солодкого печива.

Caldron, couldron — казан, казанок.

Calf — теля, литка.

Calf's liver — теляча печінка.

Calorie, calory — калорія.

Caloric — калорійний.

Can — 7) металевий збірник для рідини, 2) бляшанка для консервування харчів.

Canned food — консерви, консервовані харчі.

Canning — процес консервування.

N. C.

Support 'Our Life'

Школа на хуторі Вишневім

Рисунки Лідії П'ясецької

Старий і поважний учитель, пан Микола Сич, сидів на дубовій гілці й дивився на хутір Вишневий. Над хутором сяяв місяць, і пан Сич добре бачив, де хто живе і що робить.

— У-гу!.. У-гу... Тут треба школу відкрити, у-гу... Всі діти мусять іти до школи. Я буду їх навчати.

От і почав пан Микола Сич складати список учнів:

У Зайчихи-вдови троє: Зая, Мая і Рая. У Курочки-Зозулечки є курчаточко Милка, що завжди турбує свою маму, коли тій належить знести яечко. От ще Молодичка-Індичка-Петричка...

Отак вже п'ятьох записав на список пан Микола Сич.

— А може запитати Кицю-Мурлицю? Чи не послала б вона свого синочка Мура?

Одного погожого вечора зустрів пан учитель Кицю-Мурлицю.

— Я відкриваю школу, — лагідненько заговорив пан Сич. — Чи не послали б ви свого синочка Мура? Він у вас розумний, буде за старшого учня, молодших пильнуватиме.

Це дуже сподобалось Киці.

— Пришлю! — промовила вона ласкаво.

Глянув пан Сич ліворуч і побачив пана Сергія Гусака. — У-гу, — зрадив учитель, — добре, що зустрілись. Він же має маленьку Гусочку-Мартусечку. Глянув праворуч — а там іде Качечка-Прачечка, а вона ж має синочка — Качурочка.

Підійшов пан учитель до Гусака й Качечки, привітався й поважно їх повідомив, що він з початком вересня школу відкриває.

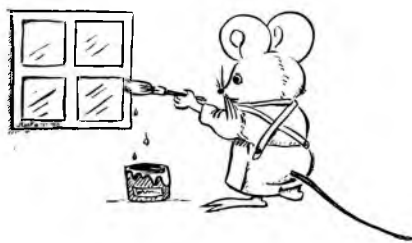
— Де-де-де?! — здивувався Гусак.

— Над річкою, на хуторі Вишневім.

— Запишіть же, пане вчителю, мою Гусочку-Мартусечку.

— І мого Качурочка не забудьте, так-так-так! — Додала Качечка.

Котик Мур дуже зрадив, що йо-

Щур-маляр фарбує

го до школи записали, і зараз же прибіг до вчителя:

— Коли мені прийти до школи? Може ввввв?

— Ні, ще не все готово. Навчання почнеться, коли Щур-маляр школу пофарбує, а Їжачок-тєсля ослони збудує і столик зробить...

Закипіла робота: Щур-маляр фарбує, Їжак стола направляє, цвяхи міцно забиває... Мишка-Оришка замітає, все мие, вишуровує, порох витирає...

У вересні школа була відкрита. Пан Микола Сич приніс книжки, котик Мур порозкладав олівці й папір. Сіли вони й чекають.

Першою привела своїх трьох зайченят вдова Зайчиха. Їх посадили з самого переду. Потім надійшла Курочка-Зозулечка із Милкою, а за нею Індик привів свого Петричка. Милку й Петричка посадили в другім ряді. Сергій-Гусак привів свою доню, Гусочку-Мартусечку, а Качечка-Прачечка синочка-Качурочка, і їх посадили в третім ряді. Котик Мур сів поза-

Мишка-Оришка замітає

ду, щоб усіх добре бачити й пильнувати.

Учитель поглянув на школярів і привітався:

— Доброго ранку! Чи всі тут?

— Всі! — Відгукнулись учні.

Вчитель відмітив кожного хрестиком у писку. Почалась лекція. Зайченята вчилися писати літери. Літера „З“ — для Заї, літера „М“ для Маї, літера „Р“ — для Раї. Курчатко Милка вчилоса на рахівниці додавати, а індичок-Петричок приглядався. Гусочка-Мартусечка та Качурочок навчилися писати коло й гачочок. А найрозум-

Їжачок-тєсля ослони будує

ніший котик Мур креслив плян Вишневого. Після лекцій пан учитель повів учнів у садочок, і там вони всі разом співали й танцювали, поки не прийшов час іти додому.

К. Перелісна

**

У маленької онучки
Є малесенькі дві ручки,
Нумо пальці рахувать:
Раз, два, три, чотири, п'ять!

К. Перелісна

ПОДАРУНОК

Я знаю подарунок,
Що завжди у ціні,
І цента не коштує
Ніколи він мені.

І завжди я готова
Усім його дарить,
То посмішка привітна,
Що серце веселить.

Волиняночка

ЛЮБИ ДІТИ!

Прочитайте уважно це оповідання. Спитайте Ваших батьків, звідки вони родом і подумайте, хто з вас гуцули, харків'яни чи подоляни. А як ви про себе думаєте чи ви українці, чи американці? І хто в першу, а хто в другу чергу. Якою мовою, на вашу думку, треба розмовляти з батьками та знайомими українцями, в тім числі і з вашими приятелями? Напишіть листа до нашого журналу (мама вам допоможе знайти адресу). Найцікавіші листи ми надрукуємо. Ви можете розказати про ці питання вашій учительці в школі українознавства і спитати її поради. Може вона влаштує невеличку дискусію про цю справу.

**

Перший раз почула Тамарка це слово на концерті. Старші дівчата співали, пригравали на гітарі:

**„Волиняночка, волиняночка,
Чорнобрива, кароока волиняночка...“**

Дуже приємно було Тамарці слухати це та мріяти, як то й вона колись красуватиметься на сцені. Про слова багато не думала, але, повернувшись додому, спитала:

— Мамо, що то таке — „волиняночка“?

— А як ти думаєш — що?

— Може, квітка?

— „Чорнобрива, кароока“?!

— То може — якесь звірятко?

— Ні, волиняночка — це дівчина з Волині. Розумієш?

— Розумію. А що таке Волинь?

— Волинь — це частина України. От є в Америці Нова Англія, Флоріда, Каліфорнія чи наша Пенсильванія; а в Україні є Волинь, Полісся, Київщина, Полтавщина, Донецьчина, Кубань... Отже, якщо дівчина з Полтавщини, то вона полтавка, а якщо з Волині — то волиняночка.

— О, чудово! — Личко Тамари проясніло від радості. — Як я підросту, то мене будуть називати пен... пенсильваночка...

— Не знаю, Тамарко. Тут усіх називають просто американцями.

— А як тебе називали, як ти була молодою дівчиною?

— Марійкою.

— А ще як?

— Ще називали подолянкою, бо я родом із Поділля.

— Як гарно! А тато мій звідки?

— Тато — лемко, бо він із Лемківщини.

По такій несподіваній лекції з географії, Тамарка побігла бавитися в свою кімнату, а мама пов'язала фартух і взялась до куховарства. Але не довго мала спокій:

— Мамочко...

— Що таке?

— Якщо ти — подолянка, а тато — лемко, то хто я?

Мама зняла фартух і замислилась. Тут вже було не до куховарства. Питання було нелегке, а дитячі очі настирливо вимагали відповіді.

— Ти, Тамарко, — українка.

— Але я народжена в Америці.

— Ти — українка й американка.

Стоїть Тамарка й не відходить,

пильно думас, а по личку видно, що своєю відповіддю мама не розвіяла сумнівів у маленькій голівці.

— Знаєш, Тамарко, — почала мама, — тут майже всі — американські громадяни. Але ми, емігранти, знаємо, що ми також українці. І це всі мусять знати, бо ми від свого ніколи не відречемось. А як ти вже хочеш точно знати, то ти у нас — українсько-американсько-подільсько-лемківсько-пенсильванська дівчина Тамарка.

— Чудово! — вигукнула Тамарка: — то я аж стільки речей!

— Так. А перш за все — ти наша мила доня Тамарка.

Мама поцілувала свою розумницю в голівку, і знову взялася до праці. Здається, сумнівів не було. Але по хвилині хтось смикнув її за фартушок, і ясні, допитливі оченята знову прохали допомоги в новому складному питанні:

— Мамо, а що... якби я була адоптована?

— Тамарко!!!

Тамарка, трішки засоромлена, побігла. А в малій голівці вже нове питання...

Ірина Дибко

Довгодзьобик

(Оповідання, відзначене на XII Конкурсі СФУЖО)

(Докінчення)

І знову прийшла весна. У березні того року був непересічно гарний день. Харитя вийшла на балкон і, мабуть за звичкою, її очі вдивлялися, пронизували синю блакить. Аж раптом он там, високо, вона побачила щось схоже на хмарку, яка швидко наближалася до церковних бань. Хариті не треба було багато часу — пізнала вона, що це бузьки надлітали. Частина їх присіла навкруги бань і на прибудівлях великої церкви, а решта полинула далі. І в думку мить... Чи це привид?! Вона ясно бачить, як два бузьки летять у напрямі її дому. Харитя схвильованим голосом скрикнула:

— Мамо, мамо, прошу вийди! Дивися, два бузьки кружляють над домом!

І справді, один, щораз нижче й нижче кружляючи, похилив на довгій ший голівку, — виглядало,

що шукав місця, де б присісти. Тимчасом, другий лиш кружляв над хатою. Мама швидко відчинила вікно, на якому інколи Довгодзьобик любив стояти, вдивлятися у простір.

Велика птиця ще декілька разів залопотіла крильми й сіла на відчинене вікно. Випрямив бузько довгу шию, і з великого дзьоба почулось „кля-кля-кля“. Потім стрибнув з вікна у Харитину спальню, ходив з повагою, похитуючи голівкою. Відтак розпростер крила й вискочив на ліжко. Тоді вже Харитя не витримала: вона припала до Довгодзьобика і, як колись, цілувала в голівку і очки. Він пронизав довгим дзьобком її косу і біля вушка щось прошепотів. У мами закружляли сльози в очах. Від зворушення не стало їй слів. Але коли над хатою (Закінчення на обгортці)

Історія однієї приязні

(До взаємин Ольги Кобилянської з Наталею Кобринською)

Насвітлення відносин між двома видатними літераторками, Ольгою Кобилянською і Наталею Кобринською, внесе нові і важливі моменти для розуміння українського літературного процесу останньої чверті 19 ст. То ж приступаємо до цієї теми, використовуючи при тому доступні нам матеріали.

Загально вважається, що взаємини між Ольгою Кобилянською і Наталею Кобринською були приязні. Н. Кобринській навіть приписують заслугу спрямування О. Кобилянської в українську літературу. Про це згадує сама письменниця в одній із своїх автобіографій. Але найбільш виразно вона висловлюється про це в листі до О. Маковея, кажучи, що „Кобринська одна додавала охоти, Колесса другий, а відтак прийшли Ви та й зробили найбільше“.¹ У цьому реченні є певне степенування, що й треба взяти до уваги, коли хочемо зрозуміти ролю Н. Кобринської в їхніх взаєминах.

I.

У 1881 р. у гірському містечку Кімполунг на Буковині осів лікарем д-р Атанас Окуневський. У тому часі проживала там родина Юліяна Кобилянського, урядника місцевого староства. В д-ра Окуневського, що був удівцем, була дочка-одиначка Софія, тоді 16-літня. А в Кобилянських було більше дітей, три хлопці-студенти і дві дорослі дочки, коли не рахувати двох менших хлопчиків, що ходили ще до початкової школи. Ясно, що гурт молоді скоро зблизився до себе, чи то для товариських зустрічей чи іншої розваги.

Д-р Окуневський був близьким свояком Н. Кобринської. Вона почасти заступала матір осиротілій його дочці, що виховувалась більше в родині Озаркевичів. Тому й треба припускати, що Ната-

ля Кобринська скоро завітала до Кімполунгу, тоді, коли тільки осів там її свояк. Можливо, що воно сталося таки в тому 1881 р., коли ще жив о. Теофіль Кобринський і молода жінка могла свободно подорожувати. А Кімполунг мав привабливі моменти — це була місцевість на півдні Буковини, глибоко положена в горах, літніше, що його можна було досягнути залізницею.

У черговому році (тут треба мати на увазі літній сезон, коли до Кімполунгу прибували гості) вона вже не могла тут бути, тому що 14 березня 1882 р. помер її чоловік. Це так потрясло молодого вдовою, що її, невтішну, батьки стягнули до Белелуї і старались усіма силами підтримати на дусі. Отже найскорше могла вона приїхати до Кімполунгу шойно у 1883 р., коли то вже побувала у Відні і знайомство з Т-вом „Січ“ спрямувало її інтереси в бік літератури. Але гамірні вакації в Белелуї, що їх описує д-р К. Трильовський в журналі „Жінка“, ледве чи сприяли такій подорожі. Тому скорше можна припускати, що Н. Кобринська таки навідалась до Кімполунгу вже в 1881 р. та й тоді пізнала скромну молоду дівчину з родини Кобилянських, що починала писати.

Підставу до цього знайомства дала приязнь Ольги з молодшою на два роки Софією, чи як її звали Зосею Окуневською. Зося, вихована в інтелектуальній атмосфері белелуйського приходства, мусіла звернути на себе увагу молодшої Кобилянської. Спільне замилування до музики й літератури їх поєднало. Ідеї еманципації жіноцтва, що їх напевне часто порушувала в розмовах Наталя Кобринська, розворушили в Зосі охоту й бажання до студій. Цьому потурав батько Зосі, що хотів дати дочці освіту. Отже в часі знайомства обох молодих дівчат перед нею вже твердо стояло зав-

дання заграничних студій і вона до того готувалась.

Ольга Кобилянська не могла мріяти про те. У сім'ї дрібного урядовця ледве ставало засобів на студії синів, а дівчатам залишалося тільки чекати заміжжя. Багатодітній родині Кобилянських жилося особливо сутужно і тому не було навіть звичного в тому часі дівочого образування, як лекцій музики чи рисування. Відкритий ум молодій дівчині всеж таки прагнув ширших обріїв і знаходив їх у книжках.

Як сказано, на тому ґрунті зв'язалась між дівчатами приязнь. Вони разом музикували й читали книжки, ходили на проходи й дискутували. Брат Ольги Юліян вчив Зосю до матури латини, кузин Зосі Євген Озаркевич привозив із віденської „Січі“ для Ольги книжки.

У тому часі цих членів родини не можна відділювати від Наталі Кобринської. Взаємини молодій Ольги з Наталею проходили через Зосю й Євгена та й навпаки. Отже й так треба їх розуміти і сприймати.

За датою 1881 р. промовляє також згадка в автобіографії з 1921 р. Там письменниця, згадуючи про своє знайомство з Софією Окуневською, пише: „В той час я познайомилась із своячкою Софії Окуневської, а то з письменницею Наталею Кобринською“.² Отже виходить, що їх зустріч відбулась таки в 1881.

II.

Як відбулася ця зустріч? В атмосфері малого містечка місцеві інтелігентські родини бували у себе. Тому під час приїзду Наталі Кобринської скоро знайшлося нагода познайомитись. Тим більш коли молоді дівчата приятелювали з

¹ Із листа до О. Маковея з 7 грудня 1898 р.

² „Про себе саму“, автобіографія з 1921 р.

собою і ділились своїми мріями про майбутнє.

У тому часі Наталії Кобринській сповнилось 30 років. Це була сформована вже індивідуальність, з широким видонокругом, що його придбала через працю над собою та взаємини з передовими, освіченими людьми. Атмосфера рідного дому і приклад батька й братів повернув її зацікавлення в сторону нашої політичної ситуації. Мистецькі зацікавлення її чоловіка побуджували її до ілюстрації музики й літератури. Приємна зовнішність і товариська культура робили її особливо привабливою. Можна припускати, що ця зустріч не залишилась без впливу на молоду провінційну панночку, якою була тоді Ольга Кобилянська.

Бо й справді — контраст був великий. Ольга Кобилянська пише в своїх автобіографіях про те, як вона читанням самотужки набувала освіти. Але й сама признає, що це читання було несистематичне й випадкове. До того вона в світі своїх ровесниць не знаходила відгуку на свої зацікавлення, вдома теж не було для цього пригожої атмосфери. Тому вона привикла всі ці враження переживати у своєму нутрі. У листі до Ф. Ржегоржа з 1898 р. вона пояснює це точніше словами: — Можливо бути тому, що я все з наймолодших літ не могла ділитися думками — в мене виробилося таке, що не маю найменшого дару до бесіди.³ Отже при зустрічі зі старшою від себе, освіченою дамою з іншого світу, вона напевне не могла себе проявити. Вона напевне більше слухала й подивлялася.

Із іншого світу! Треба пам'ятати, що Наталія Кобринська жила дійсно в великому світі, коли порівняти з спромогами молоді дівчини. Її батько, о. Іван Озаркевич був послом до австрійського парламенту, отже жив в атмосфері політичних проблем того часу. Брати її Лонгин та Євген студіювали у Відні й привозили звіттіля живий подих тогочасних проблем молоді. Все це впливала в себе Наталія Кобринська, примінюючи до своєї жіночої точки погляду. Вже

³ Лист до Ф. Ржегоржа з 17 січня 1898 р.

в тому часі в неї почали формуватись погляди на становище жінки в суспільстві, якими ділилась у першу чергу зі своїм чоловіком.

А згадаймо замкнений світ малого буковинського містечка! Єдиною культурною розвагою була невелика, але добірна бібліотека, з якої Ольга користалась. Кілька музичних вечорів чи аматорських вистав впродовж року — це весь корм для душі, сповненої полету і мрій. Небагато людей виявляло тут суспільні чи мистецькі зацікавлення. Коли й провадилися десь дискусії на сучасні теми, то не були вони доступні для молоді дівчини. Вона замикалась у світі книжок і природи.

Та й не слід забувати ще однієї межі, що була між ними. Наталія Кобринська виросла в українському світі, що вже твердо стояв на позиціях тогочасного галицького народництва. І хоч вона завдяки лектурі та своїм братам прислухалась до поступових кличів, що їх тоді впроваджували молоді соціалісти, проте національна стихія в ній була міцна, як показав її пізніший шлях. А молода Ольга виросла в німецькій культурі. В домі Кобилянських користувались менше українською й польською мовою, а більше німецькою. Лектура й товариство були німецькі і лиш місцева народна стихія, себто служба та одна-дві інтелігентні родини втримували її зв'язок із українством.

У своїх автобіографічних записках письменниця признається, що про українську літературу довго не знала нічого. В їх домі передплачувався часопис „Слово“, а про „читання українських книжок не було мови“.⁴ Велика німецька література відкривала в оригінальних творах і перекладах стільки глибини! Батькове замишування до української традиції й пісні було чимсь „старосвітським“, що діти поблажливо сприймали. Всеж таки на домагання батька вона навчилась читати й писати по-українськи, щоправда етимологією. Та не вправляючи того, була б і це скоро забула.

Та трапилась ця зустріч і від-

⁴ Із листа до О. Маковея з 7 грудня 1898 р.

крила їй вікно в український світ. Письменниця часто пише й підкреслює в своїх автобіографічних записках, що Зосі Окуневській і Наталії Кобринській завдячує це. Може воно було б трапилось і пізніше, з тими двома, що їх вичислює на початку. Та факт, що це сталося в молодості, в перших початках її творчості, має велике значення. І це треба дійсно завдячувати Наталії Кобринській а посередньо також Зосі Окуневській.

III.

Не знаємо, коли звірилась Ольга Зосі таємницею про своє писання і дала їй щось із свого писання прочитати. Певну вістку про це маємо аж у листі письменниці до О. Маковея з грудня 1898 р. Вока згадує про те, що Н. Кобринська дала їй новелю прочитати Остапові Терлецькому і він дав їй негативну оцінку.

Це ж могло статись щойно у 1883 р. Тоді то Н. Кобринська виїхала зі своїм батьком до Відня і там зустрілась із О. Терлецьким на терені „Січі“. Про це є згадка також у недрукованому щоденнику письменниці з 17 грудня 1883. О. Терлецький, начебто тоді злобно висловився про її річ: *Panienki nie mają zajęcia i piszą za parawanem romansiki*.

Який це був твір? Загально прийнято, що першим твором О. Кобилянської була „Людина“, що під назвою „Вона виїшла заміж“ побував ще в різних руках, заки світ побачив. Але в листі до О. Маковея письменниця пише, що він цього твору „не знає“. Значить — це один із її ранніх творів. Із них ніщо не збереглося та не було відоме в друку. Але коли судити по невеличкому нарисі, що появився в 10-ліття смерті письменниці в журналі „Наше Життя“ п.н. „Два серденька“,⁵ написаний у 1884 р., то можна собі уявити тематику і спосіб писання того часу. Такий опис першого льоту малого пташатка, окутаний у почування симпатії до світу тварин та в супроводі гарного опису природи, був надто описовим, не-життєвим, щоб міг вдоволити такого поступового громадського діяча, як Остап Терлецький. Цей нарис міг

⁵ „Наше Життя“ 1952, ч. 3, стор. 6.

дійсно робити враження „альбомної“ або як пізніше казали „шкільної“ творчості. Правда, легкий стиль опису, добре відчуття природи вже зраджують майбутній талант. Але для неуважного ока це може бути приладкова прикмета, яка не рівноважить хиб твору.

У листі до О. Маковея письменниця пише, що цей осуд її вразив і вона „плакала тоді на таке“.⁶ Всеж вона не затримується довше над тим і легкість цього признання каже догадуватись, що вона це переболіла. Лист написаний 15 літ після цієї події. Не так ці справи виглядають у її щоденнику. Там обидлива заввага О. Терлецького викликала цілу бурю почуттів. (Продовження буде)

⁶ Лист до О. Маковея з 7 грудня 1898 р.

СТЕЖКАМИ КУЛЬТУРИ В РИМІ

(Закінчення із стор. 9-ої)

зіязмом, з присвятою українській пісні. Флоренції присвячений цілий день. В голові аж закрутилося від неперевершеної краси катедри Думо, скульптур Мікельанджеля, творів Ботічеллі, Рафаеля, Тіціана, Тінторетто, та . . . крамниць з біжутерією. Усі здивилися в Мікельанджелевого Давида.

І ще Неаполь та Помпеї. Кажуть „раз побачити Неаполь і вмерти“! Ми якось пережили, зате Помпеї це казка якої сліди, завдяки попеліві (бо Помпеї засипав попіл а не залила лява), досить реальні. Можна зовсім добре відтворити стиль тогочасного життя (включно із неморальністю). Всеж четвертина розкопів потриває ще яких 200 років.

БУТИ В РИМІ І НЕ БАЧИТИ ПАПИ . . . Ото ж ми бачили. Були на авдієнції у Святішого Отця, який окремими словами звернувся до професорів та студентів Українського Католицького Університету. У невідрадній ситуації нашої церкви ця промова має своє значення.

І ЩЕ . . . —зустріч на Капітоліуму,

—базиліки Санта Марія Маджоре і Лятерано,

—незабутні концерти в церкві св. Аполінара та серед руїн базилики Ді Массенціо,

—рання проща до Лятерано, де

навколішки йшли сходами, якими сам Христос ішов до Пилата.

ДЕНЬ ВІД'ІЗДУ . . . наперекір усім таки прийшов.

Прошаємось. Погляд востаннє паде на сонцем-осіяну Софію, на усіх приятних мешканців Університету, сестер та гостей. Хто з будяками на спомин, хто з полевыми маками, а всі з повнотою вражень та свідомістю вагомих, щойно прослуханих заключних слів Верховного:

— „Не забудьте, це ваш центр. І від вас залежатиме чи він вдержиться в цьому важному осередку культурного світу!“

Залізна велетенська птиця готова повернути нас знову в „реальність“. То ж „Арівідерче Рома“ заходяче сонце і все те що впродовж трьох тижнів так приваблювало нас, наче кидає запрошуюче: „Аріведелля Українська Молоде“.

ДОВГОДЗЬОБИК

(Докінчення зі ст. 30)

почулось „кля-кля“, Довгодзьобик мерщій стрибнув на вікно, розклав дужі крила і злетів із лопотом до тієї, що кружляла, на нього чекаючи. Ще хвилин декілька бачила Харитя дві великі птиці в блакиті, а потім у безмежнім просторі шезли. . .

**

— Мамо, а що Довгодзьобик прошептів Хариті на вушко? — запитала Мартуся. — Чи Харитя розуміла його мову?

— Бачиш, доню, Хариті тоді було стільки років, коли розуміється мову всіх пташок. О так, Харитя дослівно, буквально зрозуміла Довгодзьобика; він прийшов до неї ще раз, щоб сказати їй: „Дякую“ . . .

Враження подиву й усміху чергувалися на личку Мартусі. Їй оповідання про Довгодзьобика дуже подобалося.

А на другий ранок, коли весна свою красою постукала в Мартусине віконце, вона пробудилася й прибігла розказати дивний сон: Мартусі снівся Довгодзьобик; вона бачила великий білий дім і відчинене вікно у ньому; і вона, Мартуся, не Харитя, злітала із Довгодзьобиком туди, де блакитне небо й золоте сонце, туди, на Україну. . .

ДО ЗАПАСНОГО ФОНДУ Н. Ж.

Ще в часі Великодньої збірки членки 38 Відділу СУА з Ленсінгу, Миш., надіслали 35 дол., про що була згадка в ч. 3, 1972 р. На цю суму зложилися пожеертви:

По 5 дол. Анна Наконечна, Марія і Микита Мальовані; по 3 дол. Анастасія Забротська, Ярослав Забротський; по 2 дол. Анастасія Гудз, Катерина Левандівська. Відділ додав із своєї каси 15 дол. Суму 35 дол. поділено по половині на Великодній дар Н. Ж. і на Фонд „Мати й Дитина“.

Щире Спасибі!

ЗБІРКА НА ФОНД П'ЯТСОТ

Балтимор, Мд.

На терені 59 Відділу СУА були проведені дві грошові збірки на користь Фонду П'ятсот, що допомагає повертцям із заслання.

Замість квітів на могилу бл. п. Марії Наорлевич зложили: по 10 дол. — Олена Пісецька; по 5 дол. — 59 Відділ СУА, Марія Булавка, Анна Самутин, Дора Хариш, Дарія Коструб'як, Богданна Саламаха, Лідія Лемішка, Лідія Марковська, Анна Мельник, Марія Котик, Катря Горобійовська; по 3 дол. — Анна Стельмах; по 2 дол. — Оля Корж, Люба Мельник, Анна Чорній, Р. Зелинська; по 1 дол. — С. Михайлишин, Анна Притула, Валя Снігура, Марія Хархаліс, Оксана Калиновська. Разом 91 дол.

Із святочних сходин у пам'ять Олени Теліги:

По 5 дол. — Лідія Лемішка.

По 2 дол. — Ганна Самутин, Марія Булавка, Анна і Богдан Чапельські, Валя Снігура, Богданна Саламаха, Семен Михайлишин, Олег Траска, Тарас Хархаліс, М. Кулинич.

По 1 дол. — Марія Улянович, Софія Михайлишин, Оксана Калиновська, Раїса Зелинська, Анна Притула, Ірина Корж, Марія Хархаліс, Надія Зінькевич, Іванна Хмільєвська, Катря Горобійовська, Анна Мельник, Олена Блавацька, Олександра Сенюта, Олег Булавка, Іванна Мащорак, Марія Чорна, Степан Чорний, Юрій Котик, Анна Стельмах. — Разом 42 дол.

Щире Спасибі!

НА ФОНД „МАТИ Й ДИТИНА“

Амстердам, Н. Й.

Замість квітів на могилу бл. п. Катерини Кушнір зложили по 1 дол.: Л. Базар, С. Боднар, С. Бішко, О. Вересюк, Т. Кривулич, О. Лаба, А. Мікульська, О. Олійник, С. Пашак, Н. Римар, А. Римарук, Д. Свідерська, А. Сенів, К. Федорончук, М. Юрчук.

2nd CLASS POSTAGE
PAID AT PHIA., PA.
Return to "OUR LIFE" Magazine
4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

УКРАЇНСЬКА КЕРАМІКА — Серія 1, ст. 4 — UKRAINIAN CERAMICS

Дзбанок (банька) з Сокальщини

Із видання „Квітуче народне мистецтво“, Львів, 1964

Printed by "America," 817 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. 19123. U.S.A.